

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petiti vrti v Dtn 2, do 100 vrti v Dtn 2.50, od 100 do 300 vrti v Dtn 3, večji inzerati po vrtu Dtn 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Dtn 12.—, za inozemstvo Dtn 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grahovi trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101, SLOVENIJSKI GRADEC, Staničev trg št. 5. — Poštna številka: v Ljubljani št. 10.354.

Zavezniki za energično nadaljevanje vojne

V kratkem se sestaneta Chamberlain in Reynaud, da se posvetujeta o energičnem in aktivnem nadaljevanju vojne — Tako v Londonu in Parizu kakor v Berlinu napovedujejo velike dogodke

London, 28. marca. s. (Havas) »Daily Express« izve iz dobro poučenih virov, da bo prišlo v kratkem do sestanka med ministrskima predsednikoma Chamberlainom in Reynaudom. Oba vodilna zaveznika državniška se bosta posvetovala o vojaškem, diplomatskem, političnem in gospodarskem položaju. Tako Reynaud kakor tudi Chamberlain bosta dobila za ta sestanek od svojih vlad polnomočja, da sprejmeta potrebne sklepe.

List naglašja, da je zlasti konec finske vojne pokazal potrebo, da zavezniki preuredijo celo svojo vojno politiko. Reynaud tudi želi osebnega sestanka z angleškimi državniki, da lahko čim bolj koordinira politiko obeh zaveznikov držav.

»Daily Express« napoveduje, da bo o bližnjem sestanku obeh ministrskih predsednikov v kratkem izdan uradni komunikat. Zavezniki si prizadevajo, da povečajo vojne energije in pospešijo konec vojne.

London, 28. marca. s. (Havas) V angleških političnih krogih govora francoskega ministrskega predsednika Reynauda v parlamentu in radiu nista vzbudila samo velikega zadovoljstva, ker kažejo govora večjo voljo za bolj energično in aktivno nadaljevanje vojne, temveč naglašajo angleški politični krogi tudi, da je bilo s tema govoroma načetih več važnih vprašanj. Pred vsem je to vprašanje zaveznikiške gospodarske in strateške politike na Balkanu in na vzhodu Evrope.

Bolj konkretno se tiče to vprašanje nemških dobav iz tega dela Evrope in na-

čina, kako kako bi bilo te dobave mogoče preprečiti. Anglijo in Francijo zanima tako promet na Črnem morju, kakor tudi gospodarsko sodelovanje med Nemčijo in sovjetskimi Rusijo ter med Nemčijo in balkanskimi državami. Nedvomno bodo vsa ta vprašanja prav v kratkem predmet angleško francoskih posvetovanj.

Amsterdam, 28. marca. s. (Havas). »Telegraaf« pripominja k radijskemu govoru ministrskega predsednika Reynauda, da pomeni ta govor, da se bo kmalu pričela vojna na vseh frontah. Reynaud sicer ni povedal, kakšne bodo prihodnje akcije njegove vlade, ker misli, da štejejo pač sedaj samo dejanja in da bo samo po njih javnost viado tudi sodila.

Francoski poslaniški poklicani v Pariz

London, 28. marca. e. Včeraj je bila seja vojnega kabineta v Parizu, ki je trajala dve uri. Seji je predsedoval ministrski predsednik Paul Reynaud, prisostvovali pa so ji vsi člani vojnega kabineta. Predsednik Paul Reynaud je pozval več francoskih veleposlanikov v inozemstvu, s katerimi bo konferiral, v prvi vrsti z veleposlanikom iz Rima in Bruslja.

Današnji pariški dnevniki poročajo, da bo Francija pričela z veliko diplomatsko ofenzivo po vsej Evropi in da je eden prvih korakov k temu poziv poslanikov v Pariz.

Pritisek na Balkan

Interes vse Evrope je osredotočen na jugovzhod — Londonski tisk pravi, da zavezniki ne smejo na tem področju izpustiti iniciative iz svojih rok

London, 28. marca. i. Predvčerajšnji sestanek madžarskega ministrskega predsednika grofa Telekyja z Mussolinijem v Rimu, dolgo bivanje nemškega gospodarskega delegata dr. Clodiusa v Bukarešti, ki stremi za tem, da Rumunija popusti nemškemu pritisku, in nameravani poset Jordona, zastopnika rumunskega finančnega ministrstva v Londonu, služijo londonskim listom kot dokaz, da je interes vse Evrope sedaj osredotočen na jugovzhod. Tako je v tem pogledu zanimiv uvodnik »Timesa« pod naslovom »Pritisek na Balkan«, v katerem razpravlja o možnosti, da Nemčija na podlagi svojih tesnih vezi in stikov, zlasti na gospodarskem polju z državami jugovzhodne Evrope, dovolj vpliva nanje brez grobe si-

le. List poudarja možnost, da Hitler in Stalin sližno prisiljena na te države in to dejstvo zasluži vso pozornost zaveznikov.

Na podlagi sedanjih izkušenj zavezniki ne bodo imeli nikakega opravčila, če pravčasno ne podvzamejo iniciative tako na gospodarskem kakor tudi na političnem polju, odnosno kjerkoli imajo priliko. Prav gotovo je v velikem interesu vseh onih balkanskih držav, ki so v večji nevarnosti direktnega napada ali gospodarskega pritiska s severa ali z ustanjavanjem vplivnih sfer na njihov račun, da proti vsem tem nevarnostim nastopijo v skupni fronti. Njihova obramba pa bo lažja, če se prepričajo, da lahko računajo na izdatno zavezniško pomoč.

London, 28. marca. e. Angleški listi se še naprej bavijo z možnostjo ločitve Rusije od Nemčije. Poudarjajo, da je angleška vojna mornarica sedaj prvič, odkar je izbruhnila vojna, zadržala sovjetske ladje v Hongkongu. V komentarjih Süricevega odhoda iz Pariza poudarjajo, da je v prvi vrsti nastal zaradi same osebnosti Sürice, drugič pa v zvezi z znano brzojavko, ki jo je Süric poslal v Moskvo. Listi poudarjajo, da je ta odpoklic prišel v nepravem času, prav v trenutku, ko Anglija pripravlja akcijo za zblizanje s sovjeti.

Značilni obiski pri Hitlerju

Berlin, 28. marca. e. Včeraj ves dan je Hitler sprejemal obiske. Med obiskovalci so bili tudi mnogi poveljujoči generali. Vse kaže, da so se posvetovanja vršila v okviru »velikih in odločilnih dogodkov«. Minilo je že več kot teden dni, odkar se ti dogodki napovedujejo, toda prišlo se še ni ničesar. Včeraj so na dobro obveščenih mestih ponovno zatrievali, da je svet na pragu velikih dogodkov. Zato se ta mučna tišina do sestanka na Brennerju razlaga kot zatiranje pred viharjem.

Uganka včerajšnjih posvetovanj je tem večja, ker so vsi obiskovalci s svojimi avtomobili zavozili na dvorišče pisarne Raiha, kjer so bili popolnoma sigurni, da jih ne vidi in motri radovedni svet. V zvezi z ugotovitvami, kdo vse je bil pri kancelariu Hitlerju, je zanimivo pripomniti, da je bil okrog polnočnega poveljnika v bisarno službeni tolmač nemškega zunanjega ministrstva Schmidt, ki je doslej prisostvoval v svojstvu tolmača vsem Ribbentrovim, ki sta jih imela Hitler ali pa Ribbentrov z vodilnimi inozemskimi državniki.

Sporočilo poljske vlade

Pariz, 28. marca. AA. (Havas) O priliki sporočila nemškega veleposlanika predstavnikom ameriškega tiska da se zavezniki ne bodo ustrašili niti bombardiranja nemškega civilnega prebivalstva, nakar bodo Nemci prisiljeni odgovoriti z istim ukrepom, pripominja poljska vlada, da so za časa poljske nemške vojne ubili Nemci 400.000 civilnega prebivalstva, večinoma žen in otrok. Ta pokolji je bil izvršen nazivlje Hitlerjevi osebni odredbi, da se odprta mesta in civilno prebivalstvo ne bombardirajo.

stabilnosti letalske proizvodnje. Roosevelt pozdravlja konferenco v njenem delu, da postanejo Zedinjene države močno oborožena sila v sedanjem »obupnem svetu«.

Washington, 28. marca. s. (Reuter). Zunanje-politični odbor senata je soglasno sprejel sklep, naj vlada odredi preiskavo o tuji vojni propagandi v Zedinjenih državah.

Danes se izkrca Welles v New Yorku

Washington, 28. marca. s. (Reuter). Predsednik Roosevelt je odgodil svoj odhod v letovito Warm Springs, da pričaka prihod podtajnika Sumnerja Wellesa, ki mu bo poročal o rezultatih svojega potovanja po Evropi.

Washington, 28. marca. AA. (Havas). Iz Bele hiše je bilo izdano sporočilo, da prispe Sumner Welles v New York danes ob 13. po krajnem času.

ladje, ki so v nizozemsko-indijskih lukah se baje pripravljajo, da poskusijo prodreti zavezniško blokado in prevažati to blago v Vladivostok.

Eksplodizija na francoskem rušilecu

Pariz, 28. marca. s. (Reuter). Francoska admiraliteta je objavila sredi uradno poročilo, ki pravi, da je v nekem severnem pristanišču nastala eksplozija na francoskem rušilecu »La Railleuse«. Pri tem je bilo ubitih 7 mornarjev in ranjenih več drugih.

Kjoseivanov odpotuje v inozemstvo

Sofija, 28. marca. e. Dr. Kjoseivanov bo jutri odpotoval v inozemstvo. Službeno pravi, da potuje na odmor, toda nekateri krogi sodijo, da bo Dr. Kjoseivanov izrazil ta odmor za to, da zbere nekaj političnih informacij in vtisov o sedanjem položaju.

Iz notranje politike

SPORAZUM IN DRŽAVNA POLITIKA

V Zagrebu je začel izhajati »Nastavbeni ki Pokreta«, ki piše na uvodnem mestu: Sporazum bi moral biti trajno načelo državne politike in ne samo ozka strankarska pogodba. Prepričani smo, da s sporazumom ni samo zagotovljen obstoj naše države, temveč bomo vsi, Hrvti, Srbi in Slovenci, doživeli prepoved vsega našega življenja, ako bomo obdržali načelo sporazuma kot trajno osnovo našega dela. Zato se mora duh sporazuma, ki ustvarja v širokih mejah Jugoslavije svobodo in bratsko sodelovanje Srbov, Hrvatov in Slovencev, seznaniti z vsemi področji delovanja, posebno pa na prosvetnem polju. Bratsko sodelovanje na tem področju je treba v prvi vrsti ustvariti v banovini Hrvatski, kjer žive in delajo skozi stoletja skupaj Hrvti in Srbi, od tu pa naj se razširi v najoddaljenejša kraje Jugoslavije.

HRVATSKI PRORAČUN

Današnji »Hrvatski dnevniki« posvečuje uvodnik proračunu banovine Hrvatske, ki je že v tisku. Uvodnik se zaključuje z naslednjimi ne preveč optimističnimi besedami:

Ko bo objavljen prvi proračun banovine Hrvatske, se bo videlo, da stopamo že sedaj na nove in boljše poti. To se bo videlo tudi iz proračuna oddelka za kmečko gospodarstvo, socialno politiko, zdravstvo, tehnična dela ter iz proračuna drugih oddelkov. Proračun je sestavljen tako, da bodo izdatki kriti z dohodki. Kdor je imel priliko seznaniti se s prvimi predlogi posameznih oddelkov, se je mogel prepričati, kako velike so naše potrebe na vseh področjih. Izmed teh potreb je bilo treba izbrati najnujnejše, ki se nikakor ne morejo odložiti. Ko se konsolidira državni proračun, položaj Hrvatske in se popolnoma formira njena finančna neodvisnost, bomo brezdvomno tudi v kulturnem in gospodarskem pogledu mogli korakati naprej, kar bo razvidno tudi iz proračuna Hrvatske.

VPRAŠANJE TRETJE EDINICE

O priliki izjave predsednika glavnega odbora Demokratske stranke Milana Grola, ki je v Nišu zahteval rešitev vprašanja tretje edince pri volitvah, piše »Hrvatski dnevnik«:

Zastopnik muslimanskega dela JIKZ dr. Džafer Kulenović je ponovno izjavil, da zahteva avtonomijo Bosne in Hercegovine. On torej nikakor ne pristaja na to, da bi se oni del Bosne in Hercegovine, ki je izven Hrvatske, enostavno priključil tretji edinci. Tudi v Vojvodini je močan avtonomistični pokret. List se nato bavi z znanim sporom glede Vojvodine v zvezi z madžarsko narodno manjšino ter pravi:

Če se vse to upošteva, potem je očitno, da problem tako imenovane tretje edince ni popolnoma enostaven, ker sploh se ni rešeno vprašanje, koliko avtonomnih edincev bo imela državna zajednica. S tem nečemo reči, da želimo slabiti srbstvo in razcepiti srbske kraje. Konzultiranje naroda je najboljšje sredstvo, da se vidi njegovo pravo razpoloženje in s tem razpoloženjem morajo računati vsi politiki, katerim je do narodnega zadovoljstva.

Četudi vprašanje tretje edince še ni rešeno in ako se sedaj še ne more rešiti, vendar je cela vrsta vprašanj, ki bi jih bilo treba rešiti. Tu mislimo predvsem na svobodno politično in prosvetno življenje. Ako mislijo srbski politiki, ki želijo ustanoviti zelo velike srbske edince, zadovoljiti prebivalstvo, ki bi pripadalo tej edinci, bi morali že sedaj omogočiti, da to prebivalstvo že sedaj v polni meri občuti svobodo v svojem političnem in prosvetnem delu.

BORBA ZA VOJVODINO IN BOSNO

Demokratsko glosilo »Narodni Pokret« v Kragujevcu piše:

Znane so z nlemer upravičene Mačkove zahteve po Bosni in Hercegovini. Da bi pokazali hrvatsko oboležje Vojvodine in Subotice, so nedavno hoteli prideliti veliko zborovanje, na katerem naj bi na sami meji in v teh težkih dneh med drugimi nastopili tudi Madžari in Nemci kot dobri Hrvti. Da bi bilo čim več ljudstva, bi pripeljali iz banovine Hrvatske v vlaki množico ljudi, ki naj bi nadomestili odsotne hrvatske domorodce. Zborovanje, ki naj bi bil naveden falzifikat volje našega narodnega življa, bi se vršilo nemoteno, da niso skočili na noge Srbi iz tega dela države. Samo dejstvo, da so tamošnji Srbi izrazili voljo po reakciji in da se zaščitijo, je bilo dovolj, da je to zborovanje prepovedala vlada, v kateri je tudi HSS.

V Tuzli je imel te dni minister dr. Džafer Kulenović konferenco, na kateri je med drugim izjavil:

Moja izjava novinarom o bodočem položaju Bosne in Hercegovine pomeni, da moramo mi sinovi Bosne in Hercegovine dobiti svojo avtonomno edincino. To sem zahteval in zahtevam v interesu celokupnega prebivalstva Bosne in Hercegovine. Vsi, ki hočejo isto in mislijo iskreno, bodo odobrili moje stališče. Pravoslavnemu knetu se ni treba bati niti muslimana niti katolika. Vedeti mora, da ga je ista usoda privzela na Bosno in Hercegovino in da ga nihče ne more ločiti od njegove zemlje.

Borzna poročila

Curik, 28. marca. Beograd 10, Pariz 8.81, London 15.55, New York 44.6, Bruselj 76.15, Milan 22.525, Amsterdam 236.80, Berlin 178.70, Stockholm 106.25, Oslo 101.30, Kodan 86.125, Sofija 5.50, Bukarešta 3.40.

Položaj na Bližnjem vzhodu se lahko vsak trenutek spremeni

Tako je izjavil snoči v Londonu lord Samuel, ki se je pravkar vrnil s potovanja po Orientu

London, 28. marca. s. (Reuter) Lord Samuel, ki se je pravkar vrnil s potovanja po Bližnjem vzhodu, je sinoči v angleškem radiu poročal o vtisih s svojega potovanja. Dejal je, da se lahko položaj na Bližnjem vzhodu vsak trenutek spremeni, toda v vsakem primeru razpolagajo zavezniki tam z mogočno strateško rezervo.

Države na Bližnjem vzhodu so sedaj v vojni bolj mirne, nego so bile preje v miru. Vse so prepričane, da ne sme nobena izmed totalitarnih velesil dobiti kontrole nad vzhodnim Sredozemljem.

Kairo, 28. marca. s. (Reuter) Včeraj so se v puščavi južno od Kaira začeli kombi-

nirani manevri angleške, egiptске in indijske vojske.

Kairo, 28. marca. AA. (Havas) Poveljnik angleških čet na Bližnjem vzhodu general sir Archibald Wavel je izjavil po inspeksijskem potovanju po Keniji, da so angleške čete v Vzhodni Afriki pripravljeni na vsako morebitnost.

Ojačenje grške obrambe

Graditev utrdb in izpolnjevanje prometnih zvez — Visoki izdatki za vojni material — 3000 delavcev utrjuje že od 1. 1936 Metaxasovo obrambno linijo

Atene, 28. marca. AA. (Atenska agencija) Listi prinašajo podrobnosti o delu vlade za reorganizacijo vojske in obrambo države.

Iz teh podrobnosti se vidi, da je od proračunskega leta 1936-37 do sedaj bilo izdanih čez 6 in pol milijarde drahov za narodno obrambo. Od te vsote je bilo izdano več kot eno milijardo za utrdbne ter čez eno milijardo za izpolnitev prometnih zvez. Ostanek je bil uporabljen za nabavo vojnega materiala. Že leta 1936 so začeli graditi tako zvano Metaxasovo črto, na kateri dela od leta 1936 stalno čez 3000 delavcev. Črto gradijo iz betona ter ima gnezda za topove in strojnice. Meseca avgusta leta 1936 je Grčija imela samo štiri protiletalske tope, sedaj jih ima 200. To razmerje velja tudi za vse ostale vrste orožja, kakor za topništvo, letala, oklopne avtomobile itd.

Položaj Grčije v Balkanskem sporazumu je postal jasen in trden. Posebno prišrini odnošaji vladao s Turčijo, s katero je bil podpisan pakt o nenapadanju. S so-lunskim paktom so utrjeni in določeni odnošaji Balkanskega sporazuma z Bolgarijo. Komunistem je v Grčiji zatrt. Državljanska mobilizacija je vsestranski organizirana in to posebno na gospodarskem polju. Podvzeti so tudi drugi ukrepi glede obnove države. Vsi ukrepi so bili izvedeni brez uvedbe novih davkov.

Zadovoljstvo na Madžarskem

Budimpešta, 28. marca. AA. (Stefani) Vsi madžarski listi naglašajo zadovoljstvo o priliki rezultata razgovorov, ki jih je imel Teleky z italijanskimi vodilnimi osebnostmi v Rimu. Istočasno se naglašja, da je madžarsko italijansko sodelovanje močnejše kakor kdajkoli prej, kar predstavlja najmočnejšo garancijo za ohranitev miru v Evropi, posebno pa na njenem jugovzhodnem delu.

Rumunija pripravljena na obrambo

Bukarešta, 28. marca. e. V političnih krogih, ki kategorično demantirajo glasove, o ogoženosti Rumunije, poudarjajo, da mednarodni položaj Rumunije ne daje povoda za nobeno zaskrbljenost. Rumunija je po svojih najmerodajnejših činiteljih poudarila svojo odločnost, da strogo čuva svojo nevtralnost. Danes je ves svet prepričan o miroljubnosti Rumunije in o njeni odločnosti, da z orožjem v roki brani svoje meje.

Nemška pogajanja v Bukarešti

Bukarešta, 28. marca. e. Gospodarska pogajanja med nemško delegacijo in komisijo za zunanjo trgovino so se včeraj nadaljevala. Dosledaj se ni prišlo do nikakega zaključka in nemške zahteve najbrž ne bodo sprejete. Pogajanja se nadaljujejo.

Budimpešta, 28. marca. AA. (MTI) Poveljnik madžarskega vojnega letalstva polkovnik Laszlo Hary je odpotoval v spremstvu načelnika štaba madžarskega letalstva ter letalskega atašea italijanskega poslanstva v Budimpešti generala Mateja v Rim. Poveljnik madžarskega letalstva bo obiskal v Rimu italijanskega državnega tajnika za letalstvo generala Fricola, ki mu bo predal madžarski veliki križ za zasluge, s katerim je Fricola odlikoval regent Horthy zaradi zaslug za razvoj madžarskega letalstva.

Do 40.000 letal na leto

bodo proizvajale ameriške letalske tvornice — Rooseveltovo pismo konferenci za nacionalno letalstvo

Washington, 28. marca. s. (Reuter). Pred vojaškim odborom reprezentančne zbornice je utemeljeval včeraj vojni minister Woodrin, zakaj dovoljuje ameriška vlada izvoz letal najnovejšega tipa v Anglijo in Francijo. Poudarjal je predvsem, da se na ta način poveča kapaciteta ameriških tvornic letal in s tem ojačuje tudi obrambna moč Zedinjenih držav. Zedinjene države razpolagajo sedaj z najmanj 6 tipi letal, ki so boljši nego katerikoli drugi na svetu.

Podtajnik vojnega ministrstva Johnson je sporočil odboru, da se bo proizvodnja vojaških letal do konca tekočega leta v Zedinjenih državah potrojila in da bodo potem lahko proizvajale ameriške letalske tvornice 30.000 do 40.000 letal na leto.

Vojaški odbor je nato sprejel sklep, ki indirektno odobrava vladino politiko.

Predsednik Roosevelt je poslal konferenci za nacionalno letalstvo pismo, v katerem poudarja, da temelji blagostanje države v miru in varnost države v vojni na

Sovjetske ladje prevažajo surovine za Nemčijo

London, 28. marca. AA. (Reuter) Današnji listi naglašajo, da je včerajšnji obisk sovjetskega veleposlanika Majskega pri lordu Halifaxu bil v zvezi z ustavitvijo sovjetske ladje »Vladimir Majakovski«, ki so jo angleška oblastva zadržala v Hongkongu. V zvezi s tem naglašajo listi, da vozijo sovjetske ladje na skrajnem vzhodu rudo in drugi vojni material v sovjetske luke, odkoder se prevažajo v Nemčijo.

Amsterdam, 28. marca. s. (Havas) »Allgemeene Handelsblad« poroča iz Soeracar-te v Nizozemski Indiji, da je bila tam ustanovljena velika nemška trgovska družba, ki namerava kupovati v Nizozemski Indiji predvsem kavčuk in druge važne surovine za Nemčijo. Nemške trgovske

Kanada na strani Anglije

Rezultat parlamentarnih volitev dokazuje, da je Kanada za nadaljevanje vojne do končne zmage — Novi parlament bo sklican v začetku maja

London, 28. marca. s. (Reuter) Začasni končni rezultat kanadskih volitev daje liberalni vladi stranki 177 mandatorov, konservativni opoziciji pa 88 mandatorov. Obe levčarski skupini kooperativne federacije oziroma novih demokratov sta dobili samo 8 oziroma 7 mandatorov. Razne druge skupine so prejele 9 mandatorov. Pet nadaljnjih rezultatov je še dvomljivih, v enem okrožju pa so bile volitve odložene. Današnji angleški listi se bavijo z rezultatom volitev in naglašajo vsi pomen zmage Mackenzie Kinga za nadaljnje vodstvo vojne.

»Times« pravijo, da je rezultat pokazal, da so glasovali za vladu tudi mnogi taki volilci, ki so doslej vladno politiko kritizirali. Volilci so bili očitno odločeni, naj ostane vodstvo vojne v rokah sedanje vlade, kakor pa da bi prišlo v roke neznani osebnosti. »Times« poudarjajo, da je ta moment pri volilnem rezultatu najbrž odločil. List hvali ministrskega predsed-

nika Mackenzie Kinga, da volilne zmagi ni izbral za strankarski trijumf. »Daily Telegraph« vidi v rezultatu po seboj dve značilnosti: predvsem so vsi stranke pri volitvah kot svoj glavni cilj označile zahtevo za energično nadaljevanje vojne, poleg tega pa je dobila vlad: dovolj močno večino, da se lahko posveti imperialni politiki brez ovir v domačem političnem življenju.

Delavski »Daily Herald« poudarja posebno dejstvo, da so bili oni kandidati, ki so se zavzemali za ustave vojne, pri volitvah popolnoma poraženi. Kanada je z ogromno večino pokazala, da je odločena ostati na strani Anglije v njeni borbi za svobodo.

Ottawa, 27. marca. AA. (Reuter) Parlament bo sklican verjetno 2. ali 5. maja ter bo Mackenzie King razložil svoje volilne cilje ter napovedal nove in učinkovite ukrepe.

Pustolovščine Jeanna Noela

Beograd, 28. marca

Vsi jugoslovanski listi so obširno pisali o zagonetni usodi Francoza Jeana Adriena Noela, uradnika kablovske postaje v galu, ki se je hotel pred mesecem dni odpraviti v Francijo, pa je za njim izginila saka sled. Zdaj so izvedeli, da je Noel odstopal iz Beograda precej vnaprej in je tu še v vlaku popival. V pijanosti pa se je namestu proti Rakeku, odpeljal proti Jesenicam. Na Jesenicah so ga opozorili, da ne potuje v pravi smeri, toda zdi se, da tega ni razumel, kajti sedel je v vlak, ki je od-

peljal skozi karavanski predor v Podrožico. Tam so ga nemški obvezniki aretirali in takoj odpeljali v Beljak, kjer je bil zašiljen. Dejal je, da je zgrešil pot, toda smatrali so ga za vohuna in ga odpeljali v Celovec.

Tam je bila zadeva kolikor toliko pojasnjena in so ga nemške oblasti že hotele poslati v Italijo, da bi nadaljeval pot v Francijo, toda vojaške oblasti so se postavile na stališče, da je Noel še sposoben za vojaško službo in da mora zaradi tega ostati kot vojni ujetnik v Nemčiji. Ker pa je bil Noel v svetovni vojni ranjen in ker čuti posledice tega še danes, zlasti kadar zaužije večje množine alkohola, ga bodo nemške oblasti najbrž izpustile, da se bo lahko vrnil v domovino.

Večja stavbna dela v Ljubljani

Vse kaže, da letošnja stavbna sezona ne bo tako slaba kakor se je prvotno zdelo

Ljubljana, 28. marca

Tako velikih stavbnih del kakor prejšnja leta letos ne bo več. Ustanove, ki bi lahko vložile večje vsote v stavbna dela, ne zidajo. Zdaj je še prezgodaj napovedovati, kdo se bo v tej sezoni odločil za zidanje in če bodo uresničili kateri izmed številnih načrtov, ki bi sicer bili.

Med večja stavbna dela, ki so se pa začela že lani in ki jih zdaj nadaljujejo, lahko štejemo samo moderno galerijo, stanovanjske hiše Pokojniškega zavoda in petnadstropno stanovanjsko hišo trgovca Zalte ob Puharjevi ulici. Pri vseh teh poslopih zdaj šele betonirajo temelje, odnosno kletne zidove. Delo je zaradi ostre zime precej dolgo počivalo. Pri poslopiju moderne galerije — nasproti pravoslavne cerkve — so jeseni izkopali samo temelje. Betonirali so jih začeli šele pred tedni, ko je popustil mraz. Zdaj betonirajo zidovje ob Bleiweisovi cesti, temelji pa se niso zbetonirani na zahodni strani.

Doslej je delo povsem počivalo tudi na stavbihih treh stanovanjskih hiš Pokojniškega zavoda ob Nunske ulici. Vendar so precej dela opravili že jeseni, izkop za globoke kleti in temelje. Zdaj delajo s polno paro ter betonirajo temelje in kletnih zidov dobro napredujejo.

Na tako zvanem Dukičevem bloku bodo kmalu zazidane vse parcele. Vzporedno s Tyrševco cesto je za poslopjem Slavije in

večje, tudi nove, šestnadstropne stanovanjske hiše nastala nova ulica (med Puharjevo in Gajevo). Doslej je bila ob tej novi ulici še prosta parcela ob Puharjevi ulici, zdaj so pa tam že zbetonirani temelji za petnadstropno stanovanjsko hišo trgovca Zalte. Med Gajevo in Puharjevo ulico ob Tyrševi cesti bosta še ostali dve stari, nizki hiši izven nove stavbene črte. Nedvomno bosta morali pasti prej ali slej, saj tudi že delj časa resno razmišljajo o načrtih racionalnejše zazidave parcel na tako prometnem kraju, kjer je vsak kvadratni decimeter prostora posebno dragocen. Morda se bodo odločili za zidanje že letos.

Zdi se, da letošnja stavbna sezona vsekakor ne bo tako slaba, kakor se je nekaj časa zdelo, ker se bodo najbrž kmalu odločili za zidanje. Boje se namreč, da bodo stavbna dela pozneje še mnogo dražja. Prav strah pred se nadaljnjo podražitvijo, ki dejansko pomeni razvrednotenje denarja, bo na marsikoga vplival, da ne bo več dolgo okleval. Mimogrede naj omenimo, da so na pr. uršulince utrpeli veliko škodo, ker se niso odločili že lani za zidanje gimnazije ob projektnem podaljšku Šubičeve ulice. Lani še vedno ni bilo rešeno vprašanje regulacije nunskega vrta v zvezi z novim šolskim poslopjem, zato niso začeli delati. Morda se bodo odločili za zidanje letos; to bo tudi eno večjih stavbnih del v Ljubljani.

Drago Korbar

Zagorje, 27. marca

Ze v torek je prispela iz Trbovelj vest, da leži naš rojak g. Dragotin Korbar, restavratore rudniške restavracije v Trbovljah v agoniji. Proti večeru se mu je pa stanje zboljšalo, toda to je bil le kratak odmor pred katastrofo, ki je sledila danes popoldne. Okrog dveh je že šlo od ust do ust, da našega draga Korbarja Dragotina ni več med živimi. Podlegel je dolgotrajni bolezni, ki se ji je s svojo neupogljivo naravo in prirojenim humorjem upiral do zadnjega diha. S Sokolskega doma in Posojilnice je zaplapolala žalna zastava v znak, da smo izgubili enega redkih naših mož, katerega delovanje je tesno povezano z narodnostnim, sokolskim in gospodarskim razvojem Zagorja.

Pred 65 leti se je rodil in se že v rani mladosti vnel za narodne ideale v takrat dokaj razgibanem življenju, kjer je bila ena strani rudniškega gospodarstva z raznorodnimi težnjami, na drugi pa res komaj pešiča narodno zavednih mož in mladencev. Kmalu ga vidimo v vrstah Pevskega kluba, ki je bil ustanovljen leta 1889, iz katerega se je leta 1909 razvil Glasbeno društvo, čigar soustanovitelj je bil nepoznani nam pokojnik. Takrat je bil že zaposlen pri rudniku. Ko pa se je vnela znana borba za slovenskega župana in je glasoval zanj, se je radi tega znašel z rajnim Poljšakom, Taufferjem in še nekaterimi drugimi na cesti, ker jih je odpustil rudnik, ki jim ni bila všeč že kar nezasišena predrznost borbenih fanatikov. Toda na občini je plapolala narodna trobojka, županovale je slovenski župan, prvi sploh. To je bilo leta 1910. Preponosen, da bi se vrnil v službo, se je posvetil domu in postavil temelj eni izmed najbolj popularnih gostiln okraja, v kateri se je shajal svet zavednih narodnjakov in koval ne le zarote proti narodnostnemu nasilju, temveč tudi zidal in gradil stavbo narodnega pokreta. Zarišče in izhodišče je bilo v Sokolskem društvu, kjer je bil prednjak, telovadec in med najbolj aktivnih članov odbora ter slednjega od leta 1928 do 1935, ko je prevzel restavracijo v Trbovljah, društveni podstav. Ob zidanju novega doma je iz svojega kamnoloma dal vse potrebno gradivo ter ob nešteti priložnostih posegel globoko v žep za sokolsko stvar. Istotako je bil član uprave Posojilnice od leta 1913. Mnogo si je prizadeval za ustanovitve električne zadrage, ki je bila ustanovljena leta 1920, on pa je postal njen prvi predsednik. Obe ustanovi delujeta nad vse uspešno in pomenita veliko pridobitev za dolino in napredno stvar. Vedno neomajan pristaja napredne misli se je tudi v tem pogledu trdno opredelil v stranki. V letih 1924—1926 je bil gerent zagorske občine. Tačas je dobilo Zagorje vodovod, toda pokojnika je zadela težka gmotna nesreča, ko so mu vilmici odnesli iz stanovanja večje vsoto denarja. Z vso le njemu lastno nezmisljivostjo se je oklenil svoje obrti in razširil svojo industrijo cementnih izdelkov, da je slovela daleč okoli. Kar najbolj zvesta in podjetna ter skrajno ustrezljiva in gostoljubna tovarišica mu je bila pa že delj časa njegova soproga Stefana. V srečnem zakonu, ki jima je bil neprestan delovni dan, sta se jima rodila sin Drago, ki je visoko cenjen profesor srednje tehnične šole v Zagrebu in Branku, ki vodi in upravlja domačijo v Zagorju vse od leta 1935, ko sta starša odšla v Trbovlje, kjer sta, kot že omenjeno, prevzela restavracijo in se v največji meri živela v tamošnjem razmerju. Toda bolezen je izpodkopavala in glodalca Dragotino zdravje, dokler ni vsem nepričakovano podlegel.

Z rajnikom je odšel med starega kova po znanju, toda ves zasidran v času in neprestano pri reševanju sodobnih nalog. V njem je naša dolina izgubila redko dar.

Angleška patrolna služba v norveških vodah

London, 28. marca. AA. (Reuter). Times naglašajo v uvodniku, da je angleška vlada začela takoj proučevati norveško not, ki trdi, da so angleške vojne ladje kršile mednarodno pravo in norveško nevtralnost. Z ozirom na trajne prijateljske zveze, ki obstojajo med Norveško in Veliko Britanijo, je angleška vlada posvetila temu vprašanju posebno pozornost. Treba pa je opozoriti norveške prijatelje, naj bodo v vsakem oziru nevtraln in da posvetijo isto pozornost nemškim vojnim ladjam, ki so večkrat kršile norveško nevtralnost.

List posebno naglašja, da angleške ladje niso izvršile nobenega napada na kako norveško ladjo od začetka vojne, da je pa Norveška izgubila zaradi nemških napadov 60 ladij, pri čemer je bilo ubitih 400 norveških mornarjev. Norveška vlada naj upošteva dejstvo, da patrolna služba angleških ladij varuje mirno plovo norveških ladij.

Angleško vojno brodevje obvladuje Severno morje

V preteklem tednu ni bila potopljena niti ena angleška trgovinska ladja — Podrobnosti o napadu angleških letal na nemške patrolne ladje

London, 28. marca. s. (Reuter) Iz Kodanja poročajo, da se je znana nemška ladja »Altmark« včeraj vrnila v Kiel. Ker je morala pluti tajno po norveških in švedskih teritorialnih vodah da se izogne angleškim vojnim ladjam, je rabila za pot iz Josingfjorda v Kiel cele tri tedne. Ta primer je samo nov dokaz za popolno nadvlado angleškega vojnega brodevja nad Severnim morjem.

Drug primer predstavlja nemška ribiška ladja »Wilhelm und Marie«, ki je nasledila na peščno ob dani obali. Ko se je skušala izogniti angleškim vojnim ladjam. Nasprotno pa angleške trgovinske ladje pod zaščito svoje vojne mornarice niso v preteklem tednu zabeležile niti ene izgube v pomorski vojni.

London, 28. marca. s. (Reuter) O včerajšnjem napadu angleških letal na nemške patrolne ladje v Severnem morju poročajo še naslednje podrobnosti:

Patrola letal obalne zaščite je opazila skupino štirih nemških patrolnih ladij. Letala so se nad oblaki približala ladjam, nato pa so se nenadoma nizko spustila nad nje in jih napadla z bombami. Piloti poročajo, da je eno izmed patrolnih ladij direktno zadelo več bomb. Pokazal se je dim in ogenj ter je sledila tudi večja eksplozija. Zaradi močnega ognja protiletalskih topov z ostalih treh ladij so se morale takoj na-

tam menda tudi drugo letalo sestreliti.

V tretji bitki so se zopet borila tri angleška letala z 9 Messerschmitti. Sestreljena so bila tri nemška letala, dve od teh so sestrelili novozelandski letalci. Letalo vodje angleške eskadrile je bilo v bitki sestreljeno. Letalec sam, neki 21 letni novozelanec, ki je doslej sestrelil že tri ali štiri nemška letala, pa se je rešil s padalom. Skupno je bilo v teku dneva sestreljenih najmanj 5 nemških letal, dve nadaljnji pa sta bili verjetno tudi uničeni. Angleži so v vseh borbah izgubili samo eno letalo.

Letalske bitke na zapadu

Angleška letala na zapadni fronti v borbi z nemškimi bombniki

London, 28. marca. s. (Reuter) O predvečeršnjih letalskih bitkah nad zapadno fronto poročajo naslednje podrobnosti: Zjutraj se je najprej eno angleško letalo tipa Hurricane zapletlo v borbo s štirimi bombniki tipa Dornier in tremi lovskimi letali tipa Messerschmitt. Angleškemu letalu se je posrečilo sestreliti enega Dorniera.

V drugi bitki so se borila tri angleška letala proti 12 Messerschmittom. Enemu izmed angleških letalcev se je posrečilo sestreliti nemško letalo, nato pa je zasledoval še drugo do nemškega letališča in

Program nove finske vlade

Ministrski predsednik Ryti o najnujnejših nalogah vlade za obnovo države

Helsinki, 28. marca. i. Včeraj je bila kratka seja finske vlade, po kateri je predsednik Ryti odšel k predsedniku republike Kalliu in mu podal ostavko vsega kabineta. Predsednik republike je ostavko sprejel in poveril Rytiju sestavo nove vlade.

Ze popoldne je Ryti sestavljal novi kabinet, na čelu katerega je on sam. Dočim je postal dosedanj zunanji minister Tanner minister za aprovizacijo, general Valden pa minister za narodno obrambo. Ostali resori so več ali manj v rokah prejšnjih ministrov, razen zunanje ministrstva, ki je bilo poverjeno Rolfu Wittingu.

Helsinki, 28. marca. s. (Reuter) Nova finska vlada je imela sinoči svojo prvo sejo. Ministrski predsednik Ryti je imel ob tej priliki nagovor na ministrstvu, v katerem se je bavil predvsem s programom za obnovo države po sklenitvi mirovne pogodbe. Poudaril je, da morajo tudi oni, ki v vojni niso izgubili nobenega imetja, nositi nekaj bremena za one, ki so bili z vojni prizadeti.

Novi vladni program je označil Ryti z 9 točkami, med katerimi so najvažnejše: 1. Vlada je odločena naiti za vse one prebivalce, ki so bili prisiljeni izseliti se iz svojih domov, možnost obstoja na Finskem, tako da ne bo potrebna nobena emigracija. 2. Izvedena bo reorganizacija obrambnih naprav. 3. Povečana bo eksploatacija rudnega bogastva. 4. Finančni položaj Finske se mora stabilizirati.

Helsinki, 28. marca. AA. (Havas) V zvezi s sestavo nove vlade se lahko urokov, da so politične stranke zastopane v njej približno enako kakor v prejšnji vladi. Konservativci so dobili dva ministrstva, to je pravosodno ministrstvo in ministrstvo narodne obrambe. Imenovanje Wittinga za zunanjega ministra je precejšnje presenečenje za finske politične kroge. Naglašja se dalje, da je general Valden stopil v novo vladu po želji maršala Mannerheima. Na prvi seji vlade sta bili izvoljeni dve komisiji, ena pri finančnem ministrstvu, v kateri so predsednik vlade,

Finski izvoz

Helsinki, 28. marca. AA. (Stefani) Smatra se, da bo izvoz iz severne Finske, ki je doslej šel v glavnem čez Pečeno, usmerjen čez norveško pristanišče Narvik. To pristanišče že pripravljajo za finski izvoz, predvsem za izvoz lesa.

Uničeni mostovi

Helsinki, 28. marca. AA. (Stefani) Po podatkih z merodajnega mesta je na Finskem bilo v vojni uničenih čez 100 mostov in 1250 raznih industrijskih poslopj. Stevilne električne centrale so podrtle, mnoge električne centrale pa so v krajih, ki jih je Finska odstopila sovjetski Rusiji.

Mednarodni šahovski turnir v Budimpešti

Budimpešta, 28. marca. e. V tretjem kolu mednarodnega šahovskega turnirja je dr. Euwe zmagal nad Barco, ki je bil do sedlej še neporažen in je beležil že dve zmagi. Barca je poskušal neko novo varianto, ki mu je od začetka še kolikor toliko uspevala, toda napravil je pogreško, ki jo je dr. Euwe naglo izkoristil in odločil partijo zase. Balla je po leti izri zmagal nad Szabom. Dr. Vidmar je imel za nasprotnika Rethya. V začetku je bila igra urece izenačena, v nadaljevanju pa je Rethy napravil pogreško. Dr. Vidmar je dobil dva kmeta, kar je bilo dovolj za zmago.

Stanje po 3. kolu je naslednje: dr. Euwe 3, dr. Vidmar 2 in pol, Barca 2, Balla 1, Szabo pol, in Rethy nič točk. Včeraj sta se srečala dr. Euwe in dr. Vidmar. Partija je zanimiva zaradi tega, ker bo njen izid odločil o prvem mestu na tem turnirju.

Boležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 28. marca: Janez Kapistran

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Pesem pustnje
Kino Sloga: Pesem zlatega zapada
Kino Union: Materina ljubezen
Zvezda gospodinj občni zbor ob 16. v društvenih prostorih, Gradišče 16
Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj občni zbor ob 20. v salonu gostilne pri Mraku, Cesta 29, oktobra 4

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Ozpod sita

V neki tovarni v Mariboru je služil več let uradnik, ki je trdil o sebi, da je primorski begunec. Imel je dobro službo in tudi sicer ni mogel potožiti, da bi se mu godilo slabo. V takih primerih in da take ljudi se še vedno najde tudi med nami odprlo srce in radodarna roka. Komu bi se tudi ne snil človek, ki je moral zapustiti očetovo hišo in rodno grudo?

Ko je bilo pa oni dan v severni Italiji glasovanje, kdo se hoče izseliti v Nemčijo, se je takoj prijavil tudi ta gospod. Da se ni prijavil iz plemenitega nagiba in da ga ni rapolil k temu narodni čut, je menda jasno. In je res že odpotoval na Poljsko, kjer dobi baje lepo posestvo. Da bo njegova slika popolna, naj omenimo, da je mož v resnici doma iz Ptujca.

Skoda, da nismo ljudje tako skrbni in iznajdljivi tam, kjer gre za naš rod, kakor smo pri živilih. Če bi namreč redili in gojili tudi človeške pasme, bi bili taki tipi zelo priporočljivi za plemo, čeprav moramo na drugi strani priznati, da še itak niso redki med nami. Kameleonom se godi posebno dobro v naših časih in naših razmerah.

Iz Maribora

Mariborska policija je aretirala 45letnega Friderika Podplatinca iz Cvetkovec, ker se je navzilek temu, da je bil lani za dobo 3 let izgnan iz mestnega okoliša, spet pojavil v Mariboru. Po primerni kazni bodo Podplatinca spet izgnali.

Snež v Mariboru. Včeraj je znašala maksimalna temperatura 18,7, davi pa 0,0. Po dežju je začelo okrog 9. snežiti v debelih kosmičih. Padal je gost sneg, ki je sicer južen in tezak, a je kljub temu pobelil mesto in okolico. Vremenska napoved pravi, da bo vetrovno in oblačno vreme.

Mlada vilmica prijeta v Splitu. Policija v Splitu je prišla 16letnega Otmarja C. iz Studencev pri Mariboru in 16letnega Branka L. iz Delavske ulice, ki sta v noči na 9. marca vilmica v prostore tukajšnje grafične organizacije in odnesla okrog 20 tisoč dinarjev. Pri njima so našli samo 5145 din. Vlom sta priznala. Osumljena sta tudi vlom v mestni socialno-politični urad, ki ga pa še nista priznala. Izročena sta bila sodišču.

Vilmici na delu. Ponoči je bilo vilmjeno v prostoru parfumerije Mihe Lenčeta na Slomškovem trgu 14. Vilmici so odnesli nekaj zlatnine in nekaj droblja.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 28. marca: Severna liscia. Red Cetrtek
Petek, 29. marca: Kupčija s smrtjo. Red B (brez polnega abonmaja)
Sobota, 30. marca: Praznik cvetočih češenj. Red A
Nedelja, 31. marca: Severna liscia. Izven. Znižane cene

OPERA

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 28. marca: Lumpacijski Vagabundus. Izven. Znižane cene ob 30 din navzdol
Petek, 29. marca: zaprto
Sobota, 30. marca: Tosca. Izven. Gostovanje Vere Majdičeve in Borisa Popova
Nedelja, 31. marca: ob 15. uri: Lumpacijski Vagabundus. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Adriana Lecouvreur. Gostovanje Zlate Gjurgjenčeve. Izven

Gospa Zlata Gjurgjenec bo v nedeljo zvečer prvič nastopila v prekrasnih, visoko melodioznih italijanskih romantičnih operi »Adriana Lecouvreur«, katere avtor je F. Cilea. Naslovena partija je igralsko in pevsko izredno hvalazečna, prav tako pa tudi ostale večje, v katerih nastopajo Franci, Janko, Kogejeva, Banovec in Zupan.

Iz Litije

Smola »rezerva«. »Rezerva« pravimo posebnemu vakuu, ki vozi iz Ljubljane le do Litije in se ustavlja na vseh vmesnih postajah. Rezerva se vrne takoj po prihodu na tukajšnje postajo spet v Ljubljano. Ta vlak pa ima očitno slabšo lokomotivo, ker se je tik pred odhodom z litijske postaje pokvarila. Skušali so jo popraviti, a zaman. Po enourni zamudi so poklicali iz Ljubljane drugo lokomotivo, ki je odpeljala rezervo proti Ljubljani. Potniki pa so imeli toliko zamude, da niso mogli svojih poslov opraviti v Ljubljani.

Vlom v Spodnjem logu. Pri Simončičevih na Spodnjem logu je bilo vilmjeno. Vilmilec se je priplazil do hiše in razbil šipo v oknu. Nato je skozi luknjo premaknil kavlje in odprl okno. Skozi okno je zlezal v hišo in začel stikati po omarah in skrinjah. Nabral si je precej obleke, perila in druge robe. Pod roko mu je prišla tudi skatla z denarjem in je odnesel Simončičevim okrog 900 din prihrankov. Simončičevi so prijavili vlom orožnikom.

Kako je Hace „debutiral“ na Rožniku

Ali se je res spridil v svoji prvi službi, kakor trdi njegov starejši brat Matevž?

Ljubljana, 28. marca. Brat Toneta Haceta Matevž nam je res zanimivo opisal (v tiskanih listih) kakšen je bil Tone, dokler je bil doma. Skušal nam je dokazati, da ni odšel po svetu že sprijen ter da se je pokvaril v službi na Rožniku (bil je zaposlen kot gostilniški sluga). Matevž pravi, da je odsvetoval materi, naj bi ga ne dala služiti, česar se bo fant pokvaril, kajti znano je bilo, da je dosti vsakovrstnih mladih ljudi okoli Rožnika. Citatelji, ki so s posebnim zanimanjem čitali dramatične zgodbe o Hacetu, morajo biti Matevžu hvaležni za to zanimivost, namreč, da je Hace odšel služiti kot 14leten nadarjen fant na Rožnik, in sicer na priporočilo župnika Hafnerja (tedaj je služboval v Starem trgu, zdaj je v Moravčah) kot sorodnika (svaka) gostilničarja G. Oberneta. To je dovolj zanimivo, da se nekoliko bolj poznamo, kako je Hace začel svojo nesrečno zločinsko kariero in ali je Rožnik v resnici tako nevaren. Naš meščani zahajajo zelo radi na Rožnik, saj je eno naših najlepših sprehajališč in nikakor jim ne smemo zametiti, če doslej niso vedeli, da tam doračajo največerniši razbojniki.

Tone Hace, tedaj še Tonček, je prišel služiti na Rožnik 1. 1931 v spremstvu matere. Tedaj se v resnici ni zdel nikomur nevaren in žepov se ni imel nabasanih z revolverji. Doma se mu nedvomno ni posebej dobro godilo. Obut je bil v velike, menda matere čevlje iz peria in imel drugega, razen kar je imel oblečenega. V službi so ravnali z njim lepo, bil je kmalu z vsem preskrbljen, a razen vse okrože je imel še 200 din plače na mesec. Gospodar je bil z njim zadovoljen, kajti fant je bil v resnici zelo brihten, služiti je začel jeseni. Naslednje leto, ko se je začela sezona, je Hace začel voziti v mesto jogurt, izdelek znane rožniške mlekarne. Gospodar mu je zaupal, zato mu je prepustil tudi kasiranje računov, saj se je izkazalo, da je fant izročil vselej natančno toliko denarja kakor se je glasil račun.

Zdelo se je, da je vse v najlepšem redu. Gostilničar tudi ni dolžil Haceta vroma, ko

mu je bilo vloženo neke noči v dobro zaklenjeno kuhinjo. Vlomilec je tedaj odnesel okrog 150 din drobiža in nekaj jstvin. Fant je bil na videz povsem zanesljiv. Toda, ko je bilo konec sezona za kisel mleko, je Hace izginil. Gostilničar je hotel urediti račune z odjemalci kislega mleka, a se je izkazalo, da je denar že pobral Hace. Bilo je okrog 4000 din primanjkljaja. Hace je bil tedaj šele 15 let star. Priznati je treba, da je bil odprte glave, kajti moral je voditi sam zase knjigovodstvo, da je utaje denarja prikrival tako dolgo. Vselej, ko je prinesel denar, je vedel povedati, koliko je znašal račun in kdaj je bil plačan. Odjemalcev je bilo okrog 20. Pri prvi nedrnosti bi bila sleparija odkrita, a Hace je znal skrivati utaje do konca sezone, ko so bili že vsi računi plačani.

Za razumevanje Hacetovega zločina življenja na moramo opozoriti predvsem na to podrobnost: njegova mati je prihajala pogosto v Ljubljano in odvezala fantu ves prislužen denar. Kakor da se je sramovala tega ali svoje revščine in skušala prihajati neopazena ter se je večkrat približala hiši skrivaj iz gozda. Oče baje rad pogleda v kozarec in doma jim najbrž večkrat prede trda. Dve hčeri sta se izgubili neke v svetu, da sploh ne vedo za njiju. Mati je pač vselej težko gospodinjala in je morala biti zelo iznajdljiva, če je hotela priti do denarja. Fant se je pritoževal, da mu mati nore vse denar in gostilničarju je zaradi tega ob neki priliki opominjal, naj ne zahteva od fanta vsega denarja, češ sicer ne bo imel veselja do dela.

Lahko torej trdimo, da je nekoliko kriva tudi mati, da je Hace zašel na kriva pota. Denarja ni imel, ko je bil kasiral račune, je bila skušnjava prehuda, da bi česa zase ne porabil. Nihče ne more reči, da je bil tedaj že sprijen, a skušnjava se ni mogel otresti. Vedeti pa moramo, da vendar ni prišel povsem nedolžen na Rožnik. Sam se je z nekim posebnim ponosom pobahal, da je že tihotapil konje čez mejo. Njegov brat Matevž je napisal, da je imel g. Hafner lahko najboljšje namene, ali jaz sem poznal Tonetov živahen temperament. Kaj

si Matevž misli pod tem temperamentom, ne moremo reči, a jasno je, da je bil Hace že zelo zgodaj naglajn k slabemu. Seveda razbojnik se ne rode z revolverjem v roki. V tem pogledu se Matevž ne moti, ko misli, da se je Tone pokvaril v svetu, a precej pretirava, ko pravi, da je devet let »prebil v družbi izprijenih ljudi, ki so ga spravili na najburnejšo pustolovsko pot«. Na Rožniku pač ni bil v družbi tako silno izprijenih ljudi, da bi v trideset let napravljal solo za enega naših največjih razbojnikov. Rožnik nedvomno ne vpliva tako na navedi in doslej se ni na njem še nihče tako silno pokvaril. To je vsekakor prehuda žalitev za Ljubljancane, posebno pa še za vse tiste, ki ljubijo naš krasen Rožnik tudi iz ljubezni do Cankarja, nekdanjega stanovca na Rožniku.

Morda je bil tedaj še čas, da bi se Hace izognil strašnega labintra zločinov, ko bi ga spravili v poboljševalnico; čez nekaj časa pa pomevbi denarja, je policija prišla Haceta, ko je najel prenočišče v delavskem azilu. Tedaj se je že začel družiti z raznimi brodolomci življenja. Toda za svoj prvi večji greh je bil samo posvarjen. Zaprli ga še niso. Vendar se ni lotil več poštega dela. Ne moremo soditi, zakaj je potem zabredel tako daleč. Samo sočustvujemo lahko z nesrečno Hacetovo družino. Reči pa je treba, da bi bilo zdaj zelo prenačljeno zvrčati krivdo na kogarkoli, da se je Tone Hace izpridil v tistih 9 letih, odkar ga ni bilo več doma. Če je čas prebil v slabi družbi, jo je pač moral iskati sam, na Rožniku in kjer koli drugje se mu ni ponujala. Se tedaj, približno leto dni potem, ko je oškodoval rožniškega gostilničarja, je imel priliko izbrati si drugačno življenjsko pot; prišel je h gostilničarju po delavsko knjižico, kakor da se ni nič zgodilo. Ni niti povsoli oči. Dobil je knjižico in na Rožniku ga ni več nihče »izpriljal«. Bil je šele 16 let star in življenje je bilo pred njim, »vsakovrstni mladi ljudje okoli Rožnika« mu pač niso postavili mreže, ki se je vanjo kmalu potem zapletel tako, da se ni mogel več rešiti.

odstopil vse svoje pravice cesarski zbornici in s tem je bil poštni promet na Češkem nekako podpravljen. Svoje pravice je prodal zelo dobro, hkrati pa je dobil še visoko odlikovanje: red zlatega rana. Obdržal je pa upravo post kot najvišji uradnik ter si izgovoril zase in za svoje potomce za vse čase naslov c. kr. vrhovni dvorni državni in generalni dedni deželni poštar. Pozneje je bil njegov potomec s tem naslovom povišan v stan državnega kneza.

Poštni promet se je seveda od tistih časov močno izpremenil. Izginila je romantična pošta iz postiljonov, ki so z rogovi oznanjali svoj prihod. Udobni avtobusi so nadomestili konjsko vprego, troble pa robove postiljonov. Telefon, brzojav in radio, ti izumi moderne tehnike so prinesli največjo hitrost v poštnem prometu po zemlji in po zraku. Ostali so edino še pismošči, brez katerih si tudi moderna poštna prometa ne moremo misliti.

Nekaj o rokavicah

Rokavico srečamo prvič v starem Egiptu, kjer si je krasila boginja Isis z njo levo roko. Rokavica je imela takrat bolj simboličen pomen in Egiptani so nosili »Isidino« roko kot talisman, da bi se jim ne zgodilo nič hudega. Ta običaj se je preselil na Arabce, in sploh na mohamedance, pri katerih je imela »Fatimina« desnica enak namen. Grki in Rimljani so pa nosili rokavice iz praktičnih razlogov. V Sparti so rabili rokavice borci, ki so se borili po spartanskem običaju nagi. Telo so si natirali z oljem, in rokavice so no-

sili, da ni roka zdrsnila po nasprotnikovem telesu.

V srednjem veku so nosili rokavice kot simbol moči. Če je poslal kralj komu rokavico, je pomenilo to, da mu podeljuje fevd. Na tla vržena rokavica je pomenila poziv na dvoboj. Če je pa vrgla pred koga rokavico dama, je pomenilo to izraz posebene naklonjenosti. Tudi če je bila komu poslana rokavica, je pomenilo to toliko kakor da hoče dotični navezati z njim prijateljske stike. Rokavica je nadomestovala roko in zato so si v onih časih izmi-

sljali najprejstejšo modo. Z demanti posuta rokavica ni bila največja ekscentričnost.

Zdaj nosimo rokavice samo da nas varujejo mraza ali pa kot dopolnilo salonske obleke. Poleti se rokavice k modri obleki sploh ne nosijo več. Znan je izrek J. E. Purkyna, ki je dejal, da je rokavica, ko so mu prili v rokavicah vošči za god: Gospod, katera koža je boljša, kozja ali človeška? In ko so študenti odgovorili, da je bolj človeška, jih je vprašal, zakaj pa pokrivata boljše s slabšo?

Prestol beraškega kralja je padel

Beraški kralj Tanase Burdujanu je bil v Rumuniji velik in bogat gospod

Kralj romunskih beračev je bil te dni aretiran in na najvišje povelje izgine z njim tudi vse njegovo beraško kraljestvo. Ta vest je za romunsko prebivalstvo še večja senzacija od novice, da je bil beraški kralj umorjen. Beraško kraljestvo namreč ni nobena izmišljotina pisateljev detektivskih romanov in napetih filmskih libretov, temveč predstavlja še zdaj v mnogih deželah skoraj uradno dovoljeno obrt.

Tanase Burdujanu, aretiran oni dan v Bukarešti, ni bil prvi kralj beračev v Rumuniji, ki se je bil s svojo vladno in beraško organizacijo pridobil veliko premoženje. Burdujanu je imel cel štab plačanih agentov, ki so skrbeli z vsemi sredstvi nasilja, da bi noben berač odnoso pravi in lažni pohabljenec ne mogel vznjudati sočutja svojih rojakov brez dovoljenja, ki ga je dajal kralj beračev proti visoki odškodnini. Dovoljenje se je dalo podaljšati samo proti ponovnemu plačilu. Zato je pa imel najemnik beraškega kotička prijetno zavest, da mu nihče ne bo delal konkurenco. Vedel je pa tudi, da ga policija ne bo nadlegovala. Brez širokogrudnosti policije

seveda beraško kraljestvo ni bilo mogoče.

Mnogi kriminalisti so trdili, da je v interesu javnega mira in reda, da pozna policija vsakega berača in da s pomočjo beraškega kralja zatre med berači vse nevarne elemente. V resnici so pa dobivali policijski zaščitniki bogate nagrade iz policijskega fonda beraškega kraljestva. Slednjič je napravil temu konec sam kralj Karel, ki je naročil policijskemu ravnatelju Modreanu, naj strogo nastopi proti beraški organizaciji, zasnovani na nasilju in korupciji.

Policija je priredila veliko racijo ter aretirala beraškega kralja in večino njegovih agentov. Zaplenjene knjige beraškega kralja so spravile na dan zanimive podrobnosti o moči in razširjenosti te organizacije. Kot tiha Burdujanova zaveznika sta bila aretirana tudi dva policijska inspektorja in pet komisarjev. Razen tega je policija zaprla v Budimpešti mnogo razkričanih hiš, ki so že dolga leta pripadala beraškemu kralju in njegovim prednikom na prestolu beraškega kraljestva.

Čeh prvi Evropec v Abesiniji

Če bi bil češki raziskovalec dr. A. Stecker še živ, bi mu bilo zdaj 85 let. Rojen je bil 1855. v romantičnem kraju severne Češke. Njegovo življenje je bilo polno trpljenja. Umrl je star komaj 30 let in zapustil je nedovršeno delo. Dr. Stecker je bil prvi Čeh in prvi Evropec, ki je stopil na ozemlje Abesinije, skupaj z ekspedicijo Gerhardta Rohlfsa. Njegovo bivanje v Abesiniji je bilo polno nevarnosti in pustolovščin. Dr. Stecker je študiral na Karlovi univerzi zoologijo in anatomijo. Studirje je nadaljeval v Nemčiji in med 600 profesorjev je bil samo on izbran kot Rohlfsov spremljevalec na poti v Abesinijo.

Ko mu je bilo 24 let, je nastopil prvo in zadnjo pot kot član znanstvene ekspedicije. V Abesiniji je prišel v Debra Teboru k abesinskemu kralju Johanu in on mu je dovolil raziskovati Abesinijo. Prepotoval je vse kraje ob jezeru Tana, pralviru modrega Nila, bil je v Zabulu, Makkali in Aksumu. Razen tega je prepotoval južni del Abesinije in tam so ga presenetili volaki kralja Menelika. Ti so ga ujeli in odvedli v Menelikov glavni stan. Sam Menelik je odločil njegovo usodo in dal ga je zapreti. Zaprt je bil tri mesece. Iz Menelikovega ujetništva ga je rešil njegov stari prijatelj Italijan Antinosi. On se je zavzel zanj pri Meneliku in njegova prošnja je bila uslišana.

Potem je dr. Stecker nadaljeval svoje raziskovanje Abesinije. Kralj Johan ga je odlikoval z etiopskim redom iz čistega zlata, okrašenim s petimi krasnimi biseri. Dr. Stecker je bil edini evropski učenjak, odlikovan s tem visokim redom. Odnese ga je domov na Češko in ga večkrat razstavil.

Vitaminski in poraba kisika

Učenjaki so delali poskuse na podganah in morskih prašičkih, da bi ugotovili kakšne zahteve glede kisika imajo vitamini A, B₁, B₂, C in D. Poskusnim živalcem so dajali hrano, v kateri ni bilo tega, zdaj onega vitamina, dokler se niso pojavili prvi znaki takozvane avitaminoze ali bolezni zaradi pomanjkanja vitaminov. Potem so pa točno izmerili koliko kisika potrebuje poskusna žival. In znova so ugotovili porabo kisika pri živali, potem ko so ji dajali manjkajoči pri vitaminu v določenih dozah. Če ni bilo v hrani vitamina A niso opazili pri poskusnih živalih navedenja porabe kisika. Čim so ji pa dali 25 milijontin grama vitamina B je ob pomanjkanju tega vitamina takoj očitno narasla tudi poraba kisika.

Poskusi z vitaminom B₂ niso privedli do enakih rezultatov. Pomanjkanje vitamina C je povzročilo šele tik pred smrtjo poskusne živali, da je poraba nekoliko manj kisika kakor navadno. Pri vitaminu D se je pa dalo zopet jasno dokazati, da je neposredno v zvezi s porabo kisika. Pri podganah, ki jih je napadla angleška bolezen, je padla poraba kisika čim se je bolezen poslabšala, dvignila se je pa zopet, ko so dobile v hrani 0,4 milijontine grama tega vitamina, čeprav znaki bolezni še niso bili izginili.

Ti poskusi so jasen dokaz, da bolezen ni vzrok manjše porabe kisika, pač pa pomanjkanje vitamina. Vitamin B₁ in D regulirata namreč poleg svojih specifičnih učinkov tudi zgoraj omenjene procese v živem telesu, odnosno porabo kisika.

Čitajte „Slovenski Narod“!

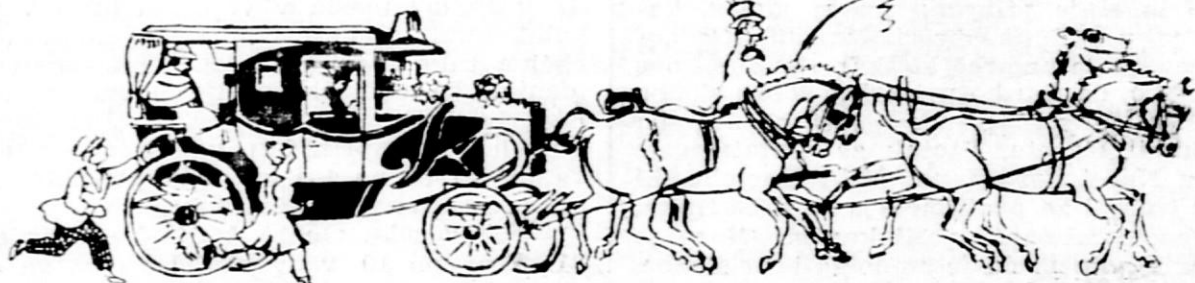
Pošto so poznali že v stari Perziji

Pošta v našem smislu je pa ustanovil šele Roger Thurn Taxis ob koncu 15. stoletja

Že v stari Perziji so imeli našim poštam podobne ustanove, ki so pa služile samo prenosu kraljevskih pismen v razne kraje prostrane države. Po Herodotovem in Ksenofontovem pripovedovanju so bile po vsej perzijski državi približno en dan poti med seboj razdeljene stanice, na katerih so bili vedno pripravljeni mladi poštni sli s konji, ki so morali prenašati kraljevske listine ponoči in podnevi ter ob vsakem vremenu.

Te poštne zveze so bile pa zelo pomanjkljive. Ob koncu 15. stoletja je ustanovil na Tirolskem pošto v našem smislu Roger Thurn-Taxis. Njegov sin Franc je leta 1516 na zahtevo cesarja Maksimilijana uvedel med Brsljem in Dunajem poštni promet s konji, za kar je bil imenovan za glavnega poštarja.

Okrog leta 1574 so dobile poštne zveze tudi nekatere dežele, skozi katere niso vo-

V stari Grčiji pa ne najdemo podobnih ustanov, kajti hemerodromi, ki so vzdrževali poštne zveze, so bili navadno tekači in ti se na nobenih postajah niso izmenjavali.

V Rimu so uvedli poštni promet po perzijskem vzorcu šele pod cesarjem Avgustom. Na poedinih stanicah so bili pripravljeni sli, ki so prenašali vesti iz Rima v vse važnejše kraje države in iz njih nazaj v Rim. Ta pošta je baje šla hitro, da je dobil Augustus Tiberijeva pisma iz Azije v 20 dneh, iz Panonije pa v 5 dneh. Pod cesarjem Hadrijanom so bile pošte že močno razširjene. V vseh večjih mestih so bile ob glavni cesti poštne stanice s konji, megi in vozovi. Tam so bili posebni nadzorniki, ki so skrbeli za prenos pismen in vesti. Tudi te pošte so bile prvotno namenjene samo cesarju in njegovim uradnikom. Pozneje so dobili dovoljenje, uporabljati te pošte v privatnih zadevah tudi iz službe odpušteni vojaki in drugi privilegiranci.

V srednjem veku so vzdrževali Karel Veliki in njegovi nasledniki v vsej državi za prenašanje vesti in pismen, nanašajočih se na vladne zadeve, posebne sle na konjih. Podobne zveze so imela med seboj v 12. in 13. stoletju tudi severnoitalijanska, nemška in nizozemska trgovinska mesta.

dile Taxisove poštne proge. To so bile tako imenovane deželne pošte, ki so jih imele zlasti dežele bivše Avstrije. Tudi tu so bile pošte po nemškem vzorcu poverjene eni sami rodbini Paar. Iz te rodbine je izšel

Johann Kristof Paar, pozneje baron pl. Paar, vrhovni poštar na Češkem in Ogrskem. To visoko mesto v poštni službi je bilo dedno. Toda že njegov vnuk je l. 1720

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— Takoj se vrnite k tenisu. Nihče ne sme opaziti, da ste se drznili slediti mi. Nihče si ne sme domisljati, da sem vam to dovolila.

— Niso me videli, ko sem odhajal z igrišča, gospodična Michelina. Stal sem ob strani in čakal, kdaj zbežite. Videti ste bili tako raztreseni.

— Moja raztresenost se ni tikala vas, gospod. Ne morem dovoliti, da bi tako govorili z menoj.

Gairance je čital na ponosnem in dražestnem obrazu obsodbo, ki je prekašala mero njegove sedanjosti krivde. Sicer si je pa Michelina odkritosrečno takoj uglasila pot. Prekinila je opravičevanje in pojasnilo, ki mu je že prihajalo iz ust.

— Princ Gilbert, naj ne bo med nama nobenega nesporazuma. Vi lažite za menoj in sicer na svoj poseben način. Ta način je kot preveč viteški. Predsnočnim, ko sva plesala kotiljon, ste se spozabili do besed, ki se niso spodobile in ki jih nisem hotela poslušati. Toda moj molk vam ni zadostoval.

Povem vam torej vse jasno. Vaši nameni — če bi bili diskretni, bi utegnili imeti večje razumevanje za nje — ne bodo nikoli uslišani; tega ne pričakujte niti od mene, niti od mojih staršev. Nikoli ne bom vaša žena!

Gilbert je prebledel. Njegovega poguma je bilo mahoma konec. Tako odločnih in trdih besed ni pričakoval.

Michelini se je smilil, tako je bil potr in obupan. Zato je pripomnila skoraj ljubeznivo:

— Prijatelj! Ostaneva, princ! Vrnite se k tenisu in nikoli več ne poskusite govoriti z menoj zaupno. — Gospodična, — je vzklilnil princ z glasom, ki je kazal vso njegovo duševno potrtost, — ne izrecite v eni sami minuti nad menoj končne obsodbe.

— V eni sami minuti! — je vzklilnila Michelina nestrpno. — To je pa že od sile! Gospod, ne dovolim vam, da bi proti moji volji še ostali tu na samem z menoj.

— Dovolite mi samo povedati, da bi se ne bil dotaknil tako resnega vprašanja, če bi me izvolili vsaj poslušati, — je silil v njo knez.

Njegova vsiljivost je razjezila Michelino tako, da so ji začale oči. To početje se ji je zdelo nezno. O, kako bi smela poslušati besede ljubezni, ki ne prihajajo iz Hervejevih ust in ki jih Herve ne more izgovoriti! Vse njeno bitje se je upiralo temu.

Že je hotela obrniti princu hrbet in zapustiti moža, ki se je tako nekorektno upiral njeni odločni volji.

Naenkrat si je pa premislila in ostala na svojem mestu.

Françoise de Plesguen se je nepričakovano pojavila v parku. Michelina ni mogla več zbežati, ker bi bila sicer tudi ona kriva v očeh svojih družice. Prav tako tudi ni mogla zašepetati neprevidevemu Gilbertu svarilne besede, ker je to nasprotovalo njenemu dostojanstvu. Videč, da je dekle naenkrat obstalo in misleč, da bo končno le dosegel svoj cilj, je vzklilnil princ sklenjenih rok:

— O, če bi poznali moč moje ljubezni, bi je ne zavračali tako zaničljivo! Če se že moram odreči vsemu, mi dajte vsaj moči... dovolite mi...

Izraz na Michelininem obrazu in občutek, da stoji nekdo za njim, sta ustavila tok princinih besed. Obrnil se je in obstal, ko je zagledal gospodično de Plesguen. Skrat je gorel na licih nežnega obraza svetlozasega dekleta in oči so se ji iskrale.

— Prihajam opozoriti vaju na nekaj, — je dejala Françoise. — Vidita se tudi skozi veje. Nikar se ne sestajajta tako blizu igrišča.

Pri teh besedah je zadržala. Njena usta, ki se niso upala povedati več, so si prizadevala položiti vsaj vso grenkobo v besedico »sestajajta«.

Gilbert je poskusil pošaliti se.

— Kako trdo srce imate, gospodična Françoise. Toda Michelina jo je razumela. V svojo obrambo je izjavila samo:

— Gospodična ni nič slabša od vas, princ. Nadlegovali ste me nekoliko, to je res, malo prej ste mi

skoraj grozili, preveč ognjevitá čustva delujejo kakor tiranstvo.

Potem se je obrnila ter mirno in dostojanstveno odšla. Njena hladnokrvnost naj bi bila poučila njeno sestrično, da Gilbertovega dvorenja ne sprejema, in opozorila naj bi kneza na ljubezen, o kateri ni imel niti pojma. Michelina je namreč pustila oba skupaj, ker je iskreno želela, da bi uboga Françoise izbrabla ta trenutek, kakršnega ji morda usoda nikoli več ne bo naklonila. In da bi družba ne mislila, da sta ostala na samem, se Michelina ni hotela vrniti na igrišče.

Françoise je ostala s princem de Villingenom in v začetku je od zadrege samo zardevala. Toda v duhu je bila zadovoljna, da se ji je ponudila tako ugodna prilika za razgovor z njim.

Princ je pa vprašujoče zrl na to dražestno, vso drhtečo postavo. Gledal jo je nekam sovražno zato, ker ga je bila zmotila v razgovoru z Michelino. Hrepenel je samo po Michelini in globoka strast je razvnela njegovo hrepenenje: hrepenel je namreč tudi po krasnem posestvu in vsem zlatu, kar ga je predstavljala markizova hči.

— Gotovo mi boste oprostili, gospodična Françoise, — je začel princ in mehanično je pogledal na uro.

— Počakajte, — je zašepetala vsa iz sebe. — nikar me tako hitro ne zapustite.

Gairance je nestrpno namršil obrvi in vprašal hladno:

— Ali mi hočete kaj povedati?

Nacionalni pomen obmejnega planinstva

Sijajen zbor planincev pri Orlu — Naše planinske postojanke je obiskalo lani okrog 18.000 planincev

Maribor, 28. marca. Ko so naši vrli narodnjaki že pred vojno spoznali nacionalni in ne samo turistični pomen planinstva, je najprej vznikla naša od vsega početka izredno delavna podhranska podružnica SPD v Rušah. Njeno delo, njen pomen je tako znan, da uživa še danes po svoji tradiciji in neprekinjeno življenju ter iniciativnem delu sloves ene najvažnejših nacionalnih postojank ob meji.

V povojni dobi se je misel planinstva razrasla, ustanovljene so bile nove postojanke in nove podružnice. Tudi v Mariboru so stopili na plan navdušeni planinci, ki so dali pobudo za ustanovitev podružnice SPD v Mariboru. V teku svojega 20-letnega plodnega in uspešnega delovanja je mariborska podružnica SPD popolnoma opravičila svoj obstanek in svoje poslanstvo. Zlasti zadnja leta je njen pomen še narasel, ko je vse očiteje prodiralo spoznanje, da ni pomen planinstva samo v turizmu, v spoznavanju prirode in obiskovanju naših planinskih postojank, ampak da tega sistematično organizirano ter smiselno propagirano planinstvo tudi na turistično nacionalno kulturno izživljanje.

V zavesti uspešnega dela so se zbrali snovi v lovski dvorani pri Orlu naši obmejni planinci k 21. rednemu letnemu občnemu zboru podružnice SPD v Mariboru. Lepo obiskani občni zbor je otvoril s prisotnimi pozdravnimi besedami podružnični predsednik dr. J. Bergec, ki je pozdravil zbrane zavedne planince, razen tega navzoče predstavnike in zastopnike sosednjih organizacij mariborskega društvenega življenja. V svojih izjavah je podčrtal pomen 20letnega uspešnega podružničnega delovanja. 20letnica tega dela je podružnica spričo dogodkov v svetu proslavila le v ožjem, intimnem planinskem krogu.

Podrobne podatke o marljivem delu mariborske podružnice SPD vsebuje poročila ostalih poštvalnih in vzorno delavnih društvenih funkcionarjev, med drugim tajnika Boža Gajša. Preda Sorksa in dr. L. Kaca za blaginjo ter, Orožna za gospodarstvo, M. Lorigerja za alpinistični odsek, D. Senice za zimskosportni odsek. Poročila so tudi gospodarji posameznih koč in sicer za Mariborsko kočjo Janko Dekleva, za kočjo na Klopem vrhu Vilko Forstnerič, za Senjorjev kočjo Drago Senica, za planinsko zavetišče pri Sv. Pankraciju pa naš pohorski poet L. Zorut.

Ob poročilih je razprti živahno iniciativnost, ki je že od nekdaj odlikovala podružnično vodstvo, pa tudi vzpodbudno prizadevanost za poglobljeno delovanje, za ohranitev ter izpopolnitev tega, kar po-

družnica že ima. V svrhu reševanja tehkočih gospodarskih in administrativnih poslov se je sestel podružnični odbor pri 5 sejah plenarnega odbora ter šestih sejah gospodarskega odbora. Razen tega pa so se stalno vršili številni informativni sestanki posameznih odbornikov v društveni pisarni, kadar je bilo treba reševati nujne družbene zadeve. Podružnica SPD v Mariboru je štela v pretekli poslovni dobi 4 častne člane, 20 ustanovnih članov, 935 rednih članov ter 471 članov mladinskega odbora. Napram stanju članstva v letu 1938 se je povišalo število častnih članov za dva, število članstva mladinskega odbora pa se je povišalo za 6 članov. Podružnično tajništvo je bilo v pretekli poslovni dobi 2588 dopisov. Ugodnosti polovične vožnje pri skupinskih vožnjah po železnici se je poslužilo 274 članov, to je za 83 manj kakor v letu 1938. Ugodnosti pri železniških vožnjah so ostale iste ter se niso glede posameznih obiskovalcev naših planinskih postojank še prav nič izboljšale, četudi so osrednje planinske organizacije pri merodajnih čimteljih že ponovno posredovale, da bi bile dosežene zopet prejšnje olajšave. Tudi se je podružnica SPD po svojih delegatih udeležila skupščine SPD v Novem mestu, nadalje planinskega tabora na Uršli gori. Seveda so bili podružnični zastopniki navzoči pri drugih raznih prireditvah sorodnih ali bratskih društev. Med lastnimi prireditvami je omeniti predvsem tradicionalni, popularni planinski ples, nadalje intimo proslavo 20letnice obstoja podružnice, ki je bila sicer prvotno zamišljena kot prireditve v večjem obsegu, kar pa se je zaradi svetovnih dogodkov opustilo in je kot nadomestilo za to priredila podružnica interno prisrčno slovesnost v proslavo 20letnice njenega plodnega delovanja na predvečer tradicionalnega martinovanja skupno z bratskimi hrvaškimi planinci pri Mariborski koči. Tudi je podružnica ob svoji 20letnici skupno ter spoznamno z uredništvom ter upravo »Planinskega vestnika« izdala posebno mariborsko številko, ki vsebuje poleg drugih poučnih ter aktualnih člankov tudi kroniko podružničnega delovanja od ustanovitve pa do 20letnice.

V organizatoričnem pogledu je sodelovala podružnica v glavnem odboru SPD po svojem delegatu. Delo v podružnici je bilo zamišljeno na osnovi izpolnjevanja iniciativ v posameznih oddelkih. Pomnilnosti je, da se ni bilo moglo organizirati mladinskega odbora v smislu že izdelanega programa, ker pristojna ministrstva se niso rešila vloge Zveze planinskih društev, v smislu katere naj bi bila omogočena organizacija mladih planincev po posameznih šolskih zavodih. Edino ministrstvo trgovine je ugodno rešilo to zadevno vlogo

za dijake trgovskih šol in trgovskih akademij.

Da podari pomen širjenja planinstva ob naši severni meji, je imel glavni odbor SPD dve seji na sedežu mariborske podružnice, katerima so sledili izleti na Pohorje. Tudi so bili v minulim letu trije večji propagandni izleti in sicer k Sv. Pankraciju, h Sv. Jerneju nad Muto in na Kočanjak. V propagandne svrhe je bil izdan propekt našega Senjorjevega doma v 3000 izvodih.

Zanimiva slika našega obmejnega planinstva se kaže tudi v obisku posameznih koč v preteklem letu. Pri Mariborski koči je bilo vpisanih v spominsko knjigo 6521 obiskovalcev, v koči na Klopem vrhu 1663 obiskovalcev, na Senjorjevem domu 3695 obiskovalcev, v zavetišču pri Sv. Pankraciju pa 829 obiskovalcev. Število obiskovalcev podružničnih planinskih postojank se v splošnem navzile izjemnim prilikam v današnji dobi ni bistveno izpremenilo. Na podlagi poročil gospodarjev koč je razvidno, da je posetilo podružnične koč v pretekli poslovni dobi skupno 12.708 planincev. Seveda s tem še ni izčrpano dejansko število planincev, saj je računati, da se vpiseta v spominsko knjigo približno le dve tretjini vseh obiskovalcev planin. Potemtakem lahko domnevamo, da je bilo lani na Pohorju okoli 18 tisoč planincev in planink, kar je za sodobne prilike vsekakor lepo število.

Zadovoljivo stanje izkazuje tudi bilanca Vrednost podružničnih stavb izkazuje vsoto 1.748.000 din, vrednost zemljišč pa vsoto 482.581 din. Aktivna izkazuje 2 milijona 550.349,87 din. Preočnina je vrgla na vseh kočah v minulim letu 73.491,55 din. članarina 29.167 din, dobiček na blagu izkazuje 50.698,10 din, dočim je znašal čisti dobiček v preteklem poslovnem letu 26.417,91 din. Varčno gospodarstvo in spreditnost kažejo tudi številke dobička posameznih koč. Mariborska kočja je vrgla 23.377,50 din, kočja na Klopem vrhu 217,55 din, Senjorjev dom 17.787,82 din, planinsko zavetišče pri Sv. Pankraciju pa 3095,30 din. V teh številkah lahko razberemo, da sta najbolje obiskani in najbolj priljubljeni podružnični postojanki Mariborska kočja in Senjorjev dom.

Obmejni planinski zbor je s toplim priznanjem vzel na znanje klana ter izčrpano poročila posameznih funkcionarjev. Iskreno soglasje in pristna planinska vzajemnost sta živahno prevladovali na snopnem planinskem občnem zboru, ki je znova potrdil sloves mariborske podružnice SPD kot ene najdelavnejših postojank našega planinstva in kot važne nacionalne planinske trdnjave ob severni meji. Volitev upravnega in nadzornega odbora v smislu pravil letos ni bilo.

Gasilec se je po težkem in napor nem delu posrečilo rešiti vso živino raz eno telice, katero je zagrebo pod seboj goreče tramovje. Zgorela je vsa zaloga sena in slame okrog 25 stotov, nadalje vsa zaloga žita, nad 25 stotov pšenice, rži, koruze, ovas in prosa, pohištvo in obleka v podstrešni sobi. Požar je uničil hišo, ske-

denj, hlev in ostreže kletne stavbe, otepi pa so samo svinjaki in drvarnica. Kako je ogenj nastal, ni znano, domnevajo pa, da ga je povzročil dimnik, ker so pri Klemenčičevih ta dan v peči zaradi peke kruha precej kurili. Lastnik trpi škodo okrog 50 tisoč dinarjev, zavarovan pa je bil baje samo za 11.000 din.

Posledice pomanjkanja bombaža

Omejitev delovnega časa v tovarni Doctor in drug

Maribor, 27. marca. Spet se napovedujejo hušji časi za našo tekstilno industrijo in za naše delavstvo, ki je zaposleno v posameznih tekstilnih tvnicah. Izkazalo se je sedaj, da količine kontingentnih dobav bombaža ne ustrezajo toliko, da bi naše tekstilne tvornice lahko nemoteno in polno obratovala. Bati se je hudih posledic te okolnosti. Možnosti sta predvsem dve: ali odpušiti mlajše delavce in delavke ali pa skriti obrat ter omejiti delovni čas.

Za sedaj se je znašla v neprijetnem položaju radi pomanjkanja bombaža tekstilna tvornica Doctor in drug, ki je imela že svoj čas v tem pogledu posebne težave. Ravno v tej tvornici je bilo delavstvo zaradi večkratnega skrajšanja obrata ter omejitve delovnega časa zelo prizadeto. Na-

posled se je vendar posrečilo zagotoviti potrebne količine surovin. Sedaj pa spet trka na tovarniška vrata neveselosti v zvezi z nedostajanjem surovin. Da prihrani delavstvu še večjo škodo, je vodstvo omenjene tvornice že razglasil, da odpoveduje sedanjim delovnim časom s 14dnevni rokom in da bo tvornica obratovala odlej komaj 32 ur na teden. Tvornica zaposluje 1200 delavcev in delavk.

Upanje delavstva je še v tem, da se vendarle v zadnjem trenutku posreči zagotoviti zadostno količino bombaža in da bo s tem obvarovano delavstvo pred novimi preizkušnjami. Tudi je upati, da ne bodo vodstva tudi drugih tekstilnih tvornic segla po podobnem ukrepu, ki bi zelo neprijetno in trpeče odjeknil v vrstah 8.000 tekstilnih delavcev iz Maribora in okolice.

Mariborske in okoliške novice

Iz profesorjeve službe. Profesor dr. Franc Činčar je bil imenovan za tiskarje I. realne gimnazije na II. realno gimnazijo.

Kamnica dobi pošto. Kakor se čuje, dobijo Kamničani še letos svoj poštni urad. S tem bo izpolnjena dolgotrajna želja kamniškega in okoliškega prebivalstva.

Puška ni igrača. V Smolinah pri Sv. Andražu v Slovenskih gorah si je 28letni dninar Ivan Ljubec ogledoval lovsko puško. Pri tem je ravnal tako neprevidno, da se je puška nenadno sprožila. Ljubec je ranjen v levo. Zatekel se je v bolnico.

Krvava fantovska bitka. V Moškajcih so bili zbrani v neki tamošnji gostilni številni moškajski fantje. Dve skupini sta se pričeli med seboj zabadati, dokler se ni vnela iskra besed do krvavega spopada in pravega fantovskega bitke. Sredi gneče sta obležala v krvi 19letni posestniški sin Franc Zagoršek in 17letni kočarjev sin Ivan Mislovič. Oba imata več ran. Toda tudi drugi udeleženci spopada so odnesli lažje poškodbe. Ostali so v domači oskrbi, dočim sta se morala Zagoršek in Mislovič zateči v bolnico.

Osebnost. S tukajšnje II. deške meščanske šole je premeščen v Valjevo za ravnatelja tamošnje mešč. šole nastavnik g. Franjo Martinc, ki se je živahno udeleževal v mariborskem pedagoškem in zagradskem krogu. Snovi so mu priredili prijatelji in tovariši prisrčen poslovilni večer v tukajšnji Nabavljajni zadruzi. Številni govorniki so poudarjali poštvalno delovanje g. Fr. Martince v vseh mariborskih pedagoških in kulturnih društvih ter v vrstah mariborskih zadrugarjev. Vsem se je g. Martinc prisrčno zahvalil in naglašal, da ne bo nikdar pozabil Maribora.

V spomin dr. M. Laginje bo v soboto 30. t. m. v Narodnem domu poseben spominski večer. O dr. Laginji in njegovih zaslugah za našo nacionalno misel bo spregovoril dr. V. Rapotec. Spominski večer organizira »Jadrano-Nanos«.

Zagrebški nogometaši v Mariboru. V nedeljo 31. marca gostuje v Mariboru enajsterica zagrebške Concordije, ki bo odigrala proti ISSK Mariboru prijateljsko nogometno tekmo.

Usodna prometna nesreča bi se skoraj pripetila na Tržaški cesti, 32letni tovarniški delavec Friderik Legat iz Slovenske Bistrice se je hotel s svojim motornim kolesom izogniti nekemu osebnemu avtomobilu. Nesrečno naključje pa je hotelo, da je Legat zavozil z motokolesom na pločnik in padel v plot vojaške bolnice. Legat je obležal nezavesten. Tudi njegov sovozač Drago Lubej, ki je sedel zadaj na motornem kolesu, je priletel na tla, vendar pa ni dobil večjih poškodb. Tudi Legatove poškodbe niso usodne, ima poškodbe na glavi in na levi nogi.

Iz Studencev. K poročilu o vzornem delovanju Ljudske univerze v Studencih v pretekli sezoni dodajamo še sledeče dodatne ugotovitve: Ljudska univerza šteje 92 članov, med temi je 37 moških in 35 žensk. Zanimivo sliko nam nudi tudi razvrščenost članstva po poklicih. Železničarjev je 48%, izobražencev 20, obrtnikov in trgovcev 16, delavcev 6 in posestnikov 4%. Te številke kažejo torej, da so železničarji izobraženci, obrtniki in trgovci v naših delavskih Studencih nosilci prosvetnega dela Ljudske univerze. Tudi je zelo zanimivo, da tvorijo železničarji 48% vseh prebivalcev v Studencih, so tedaj svoji številni moči primerno zastopani tudi pri Ljudski uni-

verzi. Je to napreden element, ki je v družbi z izobraženci, obrtniki in trgovci steber slovenske in jugoslovenske zavesti v Studencih. Na 21 večerih je predavalo 14 akademsko izobraženih in 7 ostalih kulturnih delavcev. 9 predavanj je bilo informativnih, 8 nacionalnih, 3 kulturna, 1 pa zabavno. Vsa predavanja je obiskalo skupno 3358 oseb. Povprečno je prišlo na predavanje 159 oseb. Ker je prišlo v prejšnji sezoni na posamezno predavanje le 141 oseb, je napredek kljub raznim oviram (vojna psihoza, huda zima itd.) zelo očiten. Predavanja so trajala skupaj 37 ur in 27 minut, najdaljši večer je trajal 2 uri in 35 minut, najkrajši pa 1 uro in 15 minut. Posledna privlačna točka večerov so bile tudi tedenske slike, ki so v resni in šaljivi obliki opozarjale poslušalce na dogodke doma in po svetu. Prikazanih je bilo skupno 1167 slik. Vse težave je Ljudska univerza v Studencih premagala ob veliki zvestosti dobrih Studencev, zlasti pa ob dobroti podpori slovenskih kulturnih delavcev, ki so z veliko ljubeznijo in nesebičnostjo podpirali kulturno delo naše Ljudske univerze. Po dvakrat sta predavala urednika dr. Fr. Vatrovec in Jaroslav Dolar, nadalje prof. Sedivy in železniški uradnik R. Linhart, po enkrat pa prof. Modic, Marija Matoc, inž. Večerjavič, L. Zorut, M. Stupanova, medicinske sestre, prof. Bas, učitelj Podkrajšek, prof. Černejeva, dr. Marink, šef primarij dr. Čermič in prof. V. Teply. Pomembno so tudi načrtovali za novo kulturno sezono, ki predvideva med drugim praktične tečaje za ljubitelje malega vrta, rejcev malih živali, izdajo tedenskega žurnala z jedilnim listom in potrebno kalkulacijo, poleg največ 60 minut trajajočega predavanja še pevsko, godbeno, deklamacijsko ali recitacijsko točko.

Tragična posestnikova smrt. V Savcih pri Sv. Tomažu pri Ormožu so podirali hrast, ki je stal ob robu banovinske ceste. Pri delih je bil zaposlen tudi 42letni posestnik Jožef Klemenčič iz Savcev, ki je prišel bežati, ko se je hrast podiral. Toda Klemenčič je tekel v napačno smer, tako da je večjeje hrasta padlo na Klemenčiča, ki je obležal nezavesten v mlaki krvi. Delavci so mu takoj priskočili na pomoč in poklicali zdravnika, ki pa je mogel ugotoviti le smrt. Klemenčič je imel popolnoma razbito lobanjo. Tragična nesreča vzorna posestnika Jožefa Klemenčiča je vzbudila splošno sočutje z njegovo usodo.

Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Vidmarjeva lekarna pri Sv. Anehu na Glavnem trgu 20, tel. 20-05, in Savstova magdalenska lekarna na Kralja Petra trgu 3, tel. 22-70.

Stari Mariborčani izumirajo. Na Koroski cesti 34 je umrla zasebnica Marija Solak, ki je doživela častljivo starost 86 let. — V Slovenski ulici 40 je umrla zasebnica Marija Weiss, stara 79 let. — V dr. Jerovškovi ulici št. 80 pa je umrla zasebnica Amalija Vidmar, stara 65 let. — Zaljubljen naša globoko sožalje.

Mariborsko gledališče

četrtek, 28. marca, ob 20.: »Gejša«. Red C. Petek, 29. marca. Zaprt.

Sobota, 30. marca, ob 20.: »Cigan baron«. Gostovanje g. Belizarija Sancina.

Poljub za 150.000 lir — to je jedro skozi vsa tri dejanja duhovite, napete družabne komedije »Trideset sekund ljubezni«. Snov je vzeta iz rimskega meščanskega življenja, ki nam ga je podobno podal avtor zelo zabavnih »Dveh tucatov rdečih rož«.

Mariborsko jezero in njegove tajne

Na Teznem pogreznjenem mestu Medaria — Novo vprašanje mariborskega vodovoda

Maribor, 28. marca. 40letnica mariborskega vodovoda, h kateri se v zvezi z našim sedaj tekočim vprašanjem novega oziora obnove starega vodovoda posebej povzemo, je spravila na dan celo vrsto tudi splošno zanimivih gradiv od starodavnih praviljic pa tja do novjših dejstev, ki se dajo še danes ugotoviti. Zbirka tega gradiva zahteva mnogo truda in veliko časa, zlasti z osebnimi obhodi in s povpraševanji pri starih Mariborčanih in okoličanih, ki se še živo spominjajo zadnjega tezenskega ali strazinskega jezera, ki je nastalo baje neposredno po potresni katastrofi v Ljubljani leta 1895.

Iz dosedaj nabranega gradiva posnemamo najprej in v glavnem to, kar stare priče se zljaj pripovedujejo, potem pa bomo sledile zgodovinske ali sicer zanesljive ugotovitve.

Najprej pa je potreben kratek opis kraja, ki bodi predmet naših izjav. Kdor se pripelje z vlakom v Maribor, ali nasprotno, kdor zapušta Maribor po železnici, lahko kratko pred velikim dravskim mostom zapazi globoko dolino, ki se vleče ob robu Teznega tja proti vzhodu, kjer je ta soteska znana pod imenom Strazin.

Se krajše in razločnejše povedano: tu je prvotna struga Drave. In na njenem spojinem delu v negotovih dobah nastopa in zopet izginja jezero večjega ali manjšega obsega. Po mnenju starih domačinov se to dogaja navadno po večjih potresih kakor je bil n. pr. zadnji v Ljubljani l. 1895.

Za naš namen so to trdna tla, tudi sicer dognano dejstvo. Na teh tleh lahko

poslušamo pravljico o na tem kraju pogreznjenem mestu Medaria, ki naj bi se bilo kot cvetoče rimsko mesto po nekem strahovitem potresu (l. 6. pr. Kr.?) pogreznilo. Vse, kar se o se zljaj slišnih sledov tega mesta pripoveduje, je zelo silno čisto pravljico o Vrbskem in Blejskem jezeru. Nas predvsem zanima ime tega bajeslovnega mesta. Od kod izhaja ime Medaria?

Za naš končni in praktični interesom služeči namen: vprašanje mariborskega vodovoda, se bolj zanimivo so pripovedke o podzemskem toku Drave, ki tam nekje pri Rušah izginja pod zemljo in teče pod Studenci, Betnavo. Teznom ter prihaja pri Sp. Dupleku zopet na dan. Zakaj ta pripovedka zasluži, če ne verjetnost, pa vsaj primerno zanimanje, o tem bo še govora.

Ali je zadnje znani nastop tega jezera po ljubljanskem potresu l. 1895 v kakšni zvezi s potresni sploh, to vprašanje prepuščamo večakom. Za nas obstoji le dognano dejstvo, da se je jezero pojavilo po omenjenem potresu, kakor se je pojavilo 25 let prej (v večjem obsegu).

Kolikor se je moglo že dozdaj ugotoviti, naše stare priče zamenjujejo letnico prvotnega pojava jezera (l. 1874) z ono l. 1895. Ono prejšnje jezero je dalo priložnost za velike ljudske veselice, dočim je to zadnje povzročilo le veliko škodo.

Povsem je verjetno, da je pojavljanje tega jezera celo v ožji zvezi z novim vprašanjem mariborskega vodovoda, kakor se je pri nastopi tega vodovoda mislilo.

jugovzhodni strani, h kateri štejemo tudi Etno.

Velikonočni izletniki na Pohorju pripovedujejo v zvezi z večerno prikaznijo, da so videli repatico, ki je preko Maribora brzela tudi čez Pohorje (najbrže zamenjava označba repatica z meteorjem).

Ze eno predzadnjih vremenskih poročil opozarja, da se že dlje časa nahajamo na prehodu spreminjenega podnebja in krajevnih novih vremenskih razmer. To opozorilo je treba le še v toliko izpolniti, da tu ne gre več le za vremenske izrednosti, ki so se časovno redko pojavljale tudi že dotlej, marveč, da so izrednosti postale že tako stalne, da jih moramo smatrati za redno meteorološko stanje, pod katerim se pred našimi očmi rušijo stara in preizkušena vremenska pravila.

Za to so sedanje vremenske razmere — domaća in sosednji kraj ter širok svet — postale tudi za vsakdanje življenje tako važne, da morajo vsakogar zanimati. Posebno zanimiv je še čas, ki ga ravnokar preživljamo tudi pri nas. Na

primer včeraj in danes. Pregled vseh v poštev prihajajočih barometrov po Mariboru ugotavlja (tudi na najbolj zanesljivih kot je n. pr. oni v mestni lekarni) viharno vreme in dež. Pa imamo oba dneva lepo, toplo, solčno in še danes v višavah nekoliko vetrovno, snoči pa malo dežja. Tudi zgoraj visoko v ozračju se vzdržuje v glavnem isti boj med jugovzhodnikom in jugozapadnikom. In vzdržujejo se tudi pojavi za vulkansko akcijo zlasti med Etno in Stromboliem.

Reakcija je na potu! Narava se sama sebe ne bo zatajila. Posebe za Maribor je tudi to važno, da ni samo geografično, marveč tudi meteorološko prehodna točka, ki doblja svoj poseben značaj iz naslova kot vremensko čudo.

Velik požar

Gornja Radgona, 27. marca.

Nad vasjo Hrašte-Mota na Murskem polju se je danes dvignil gost oblak dima kot znak večjega požara. Žrtve požarne nesreče je postal posestnik Matija Klemenčič, ki je v dobri podlugi urli ostal brez strehe. Na kraj nesreče so prhiteli gasilci iz Hrašte-Mote, Radencev, Kapele in Gornje Radgone, vendar je bilo gašenje dokaj oteženo, ker je bilo silno vetrovno, a voda daleč. Hiša posestnika Klemenčiča stoji namreč na precej samotnem kraju, kar je imelo to dobro stran, da se požar ni razširil še na sosedna poslopja. Ker je hiša, kakor tudi gospodarska poslopja, deloma lesena in s slamo krita, so ognjeni zublji kaj hitro zajeli hišo, nato pa se razširili na gospodarska poslopja. Čeravno niso vsa pod eno streho, temveč stoji posamezi, oddaljena po več metrov drugo od druge.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

MALI OGLASI

»Slov Naroda«

umajo sigurne aspehi

DOBRO MEŠČANSKO HRANO

dobite v privatni hiši v bližini tromostovja. — Naslov pove uprava »Slov Naroda«. 926

VSAKOVESTNO POHISTVO

še vedno po starih cenah dobavljamo v moderni in solidni izdelavi trdnika »Oprava«. Celovška 50. Sprejemajo se naročila & L.

KLIŠEJE

ENO VEČERJNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah Vam napravi z najnovejšim aparatom za ceno din 50.— »Salon Meriak«, Sv. Petra c. 76. 820

FRED NAKUPOM OBUTVE

si ogledite našo nedeljsko razstavo. Brajkovič Zivko, diplomirano čevljarstvo, Ljubljana, Igriška 3 (pri Drami). 936

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

CEVLJARSKEGA

POMOČNIKA za boljša dela sprejem. — Pibernik, čevljar, Metlika. 942

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

OSEBNI »PEUGEOT« tipa 301 z 8 kom dobrih pnevmatik, pogon na oglje in bencin — prodam za din 12.000. Ogled pri Herkules, Majstrova 10. 931

POZOR!

Kupujem in prodajam rabljene čevlje, moške obleke in staro perilo. Klavžer, Vošnjakova 4. 933

OREHOVA JEDROCA

sortiran cvetlični med in medico dobite najceneje v MEDARNI Ljubljana, Židovska ul. 6. 18/L

OREHOVA JEDROCA in FIŽOL

nudi najceneje SEVER & KOMP. Ljubljana. 824

KDOR ZELI ZIDATI

dobi poceni svetl. Parcela obsega 3000 kv. m po 6 din kv. meter. Dobi se ga tudi manj — 3 minute ob postaje Trzin. Poizve se: A. Muravec, cestar, Trzin 29. 938

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

ROLETE

ali kompletne trgovske izložbe kupi Opara, Trebnje. 939

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

MLADA LOČENKA

ali razočarana žena, ki je željna ljubezni in nežnosti, naj se oglasi s pismom in po možnosti s sliko na upravo »Slovenskega Naroda« pod šifro »še bi ljubila«. 937

Oglašuj

male oglase v Slovenski Narod

ker so najcenejši!

Kako je Hace „debutiral“ na Rožniku

Ali se je res spridil v svoji prvi službi, kakor trdi njegov starejši brat Matevž?

Ljubljana, 28. marca. Brat Toneta Haceta Matevž nam je res zanimivo opisal (v torku v našem listu), kakšen je bil Tone, dokler je bil doma. Skušal nam je dokazati, da ni odšel po svetu, če sprijeti ter da se je pokvaril v službi na Rožniku (bil je zaposlen kot gostinjski sluga). Matevž pravi, da je odsvetoval materi, naj bi ga ne dala služiti, odes da se bo fant pokvaril, kajti znano je bilo, da je dosti vsakovrstnih mladih ljudi okoli Rožnika. Čitatelji, ki so s posrednim znanjem čitali dramatične zgodbe o Hacetu, morajo biti Matevžu hvaležni za to zanimivost, namreč, da je Hacet odšel služiti kot 14leten nadarjen fant na Rožnik, in sicer na priporočilo župnika Hafnerja (tedaj je služboval v Starem trgu, zdaj je v Moravčah) kot sorodnika (svaka) gostilničarja G. Obersneta. To je dovolj zanimivo, da ne nekoliko bolj poznamo, kako je Hacet začel svojo nesrečno zločinsko kariero in ali je Rožnik v resnici tako nevarno mesto, kakor se nam zdi, ali pa je bil Hacet v resnici tako nevarno dobro godilo. Obut je bil v velike, menda materine čevlje, in perila ni imel drugega, razen kar je imel oblečenega. V službi so ravnali z njim lepo, bil je kmalu z vsem preskrbljen, a razen vse oskrbe ni imel se 200 din plače na mesec. Gospodar je bil z njim zadovoljen, kajti fant je bil v resnici zelo brijten. Služiti je začel jeseni. Naslednje leto, ko se je začela sezona, je Hacet začel voziti v mesto jogurt, izdelek znane rožniške mlekarne. Gospodar mu je zaupal, zato mu je prepustil tudi kasirarne račune, saj se je izkazalo, da je fant izročil vselej natančno toliko denarja kakor se je glasil račun.

Zdelo se je, da je vse v najlepšem redu. Gostilničar tudi ni dolžil Haceta vtioma, ko mu je bilo vloženo neke noči v dobro zaklenjeno kuhinjo Vlomilec je tedaj odnesel okrog 150 din drobiža in nekaj jestvin. Fant je bil vitez povsem zanesljiv. Toda, ko je bilo konec sezone za kislo mleko, je Hacet izginil. Gostilničar je hotel urediti račune z odjemalci kislega mleka, a se je izkazalo, da je denar že pobral Hacet. Bilo je okrog 4000 din primanjkljaja. Hacet je bil tedaj šele 15 let star. Priznati je treba, da je bil odrtna glava, kajti moral je voditi sam zase knjigovodstvo, da je utaje denarja prikrival tako dolgo. Vselej, ko je prinesel denar, je vedel povedati, koliko je znašal račun in kdaj je bil plačan. Odjemalcev je bilo okrog 20. Pri prvi nedolžnosti bi bila slenarija odkrita, a Hacet je znal skrivati utaje do konca sezone, ko so bili že vsi računi plačani.

Za razumevanje Hacetovega zgrešenega življenja na moramo opozoriti predvsem na to podrobnost: njegova mati je prihajala pogosto v Ljubljano in odvezala fantu ves pripravljen denar. Kakor da se je sramovala tega ali svoje revščine in skušala prihajati neopažena ter se je večkrat približala hiši skrivaj iz gozda. Oče baje rad pogleda v kozarec in doma jim, najbrž večkrat predre trda. Dve hčeri sta se izgubili neke v svetu, da sploh ne vedo za njih. Mati je pač vselej težko gospodinjila in je morala biti zelo iznajdljiva, če je hotela priti do denarja. Fant se je pritoževal, da mu mati norevce vse denar in gostilničar jo je zaradi tega ob neki priliki opominjal, naj ne zahteva od fanta vsake denarja, češ sicer ne bo imel veselja do dela.

Lahko torej trdimo, da je nekoliko kriva tudi mati, da je Hacet začel na kriva pota. Denarja ni imel, ko je bil za kasiral račune, je bila skušnjava prehuda, da bi česa zase ne porabil. Nihče ne more reči, da je bil tedaj že sprijen, a skušnjava se ni mogel otresti. Vedeti pa moramo, da vendar ni prišel povsem nedolžen na Rožnik. Sam se je z nekim posebnim ponosom pobahal, da je že tihotapil konje čez mejo. Njegov brat Matevž je napisal, da je imel G. Hafner lahko najboljšo namene, ali jaz sem poznal Tonetov živahen temperament. Kaj

si Matevž misli pod tem temperamentom, ne moremo reči, a jasno je, da je bil Hacet zelo zgodaj nagnjen k slabemu. Seveda zlobojnik se ne rode z revolverjem v roki. V tem pogledu se Matevž ne moti, ko misli, da se je Tone pokvaril v svetu, a precej pretirava, ko pravi, da je devet let »prebil v družbi izprijenih ljudi, ki so ga spravili na najburnejšo pustolovsko pote. Na Rožniku pač ni bil v družbi tako silno izprijenih ljudi, da bi v trideset let napravit solo za enega naših največjih zlobojnikov. Rožnik nedvomno ne vpliva tako na navedbo, da se ni na njem še nihče tako silno pokvaril. To je vsekakor prehuda žalitev za Ljubljance, posebno pa še za vse tiste, ki ljubijo naš krasen Rožnik tudi iz ljubezni do Cankarja, nekdanjega stalnovalca na Rožniku.

Morda je bil tedaj še čas, da bi se Hacet izognil strašnega labirinta zločinov, ko bi ga spravili v poboljševalnico; čez nekaj časa po poverbi denarja, je policija prišla Haceta, ko je najel prenočišče v delavskem azilu. Tedaj se je že začel družiti z raznimi brodolomci življenja. Toda za svoj prvi večji greh je bil samo posvarjen. Zaprl ga še niso. Vendar se ni lotil več poštenega dela. Ne moremo soditi, zakaj je potem zabredel tako daleč. Samo sočustvujemo lahko z nesrečno Hacetovo družino. Reči pa je treba, da bi bilo zdaj zelo prenapetostno zvrščati krivdo na kogarkoli, da se je Tone Hacet izpričil v tistih 9 letih, odkar ga ni bilo več doma. Če je čas prebil v slabi družbi, jo je pač moral iskati sam, na Rožniku in kjer koli drugje se mu ni ponujala. Še tedaj, približno leto dni potem, ko je oškodoval rožniškega gostilničarja, je imel priložnost izbrati si drugačno življenjsko pot: prišel je h gostilničarju po delavsko knjižico, kakor da se ni nič zgodilo. Ni niti povedal oči. Dobil je knjižico in na Rožniku ga ni več nihče »izpirjal«. Bil je šele 16 let star in življenje je bilo pred njim, vsakovrstni mladi ljudje okoli Rožnika, mu pač niso nastavili mreže, ki se je vanjo kmalu potem zapletel tako, da se ni mogel več rešiti.

sili, da ni roka zdrnila po nasprotnikovem telesu.

V srednjem veku so nosili rokavice kot simbol moči. Če je poslal kralj komu rokavico, je pomenilo to, da mu podeljuje fevd. Na tla vržena rokavica je pomenila poziv na dvoboj. Če je pa vrgla pred koga rokavico dama, je pomenilo to izraz posebnega naklonjenosti. Tudi če je bila komu poslana rokavica, je pomenilo to toliko kakor da hoče dotični navezati z njim prijateljske stike. Rokavica je nadomestovala roko in zato so si v onih časih izmi-

sljali najprejrejšo modo. Z demanti posuta rokavica ni bila največja ekscentričnost.

Zdaj nosimo rokavice samo da nas varujejo mraza ali pa kot dopolnilo salonske obleke. Poleti se rokavice k modri obleki sploh ne nosijo več. Znan je izrek J. E. Purkyn, ki je dejal študentom, ko so mu prišli v rokavicah voščit za god: Gospodje, katera koža je boljša, kozja ali človeška? In ko so študentje odgovorili, da je boljša človeška, jih je vprašal, zakaj pa pokrivete boljšo s slabšo?

Prestol beraškega kralja je padel

Beraški kralj Tanase Burdujanu je bil v Rumuniji velik in bogat gospod

Kralj romunskih beračev je bil te dni aretiran in na najvišje povelje izgine z njim tudi vse njegovo beraško kraljestvo. Ta vest je za romunsko prebivalstvo še večja senzacija od novice, da je bil beraški kralj umorjen. Beraško kraljestvo namreč ni nobena izmišljotina pisateljev detektivskih romanov in napetih filmskih libretov, temveč predstavlja še zdaj v mnogih delcih skoraj uradno dovoljeno obrito.

Tanase Burdujanu, aretiran on dan v Bukarešti, ni bil prvi kralj beračev v Rumuniji, ki se je bil s svojo vlado in beraško organizacijo pridobil veliko premoženje. Burdujanu je imel cel štab plačanih agentov, ki so skrbeli z vsemi sredstvi nasilja, da bi noben berač ohranil pravi in lažni pohabljenec ne mogel vzbujati sočutja svojih rojakov brez dovoljenja, ki ga je dajal kralj beračev proti visoki odškodnini. Dovoljenje se je dalo podaljšati samo proti ponovnemu plačilu. Zato je pa imel najemnik beraškega kotička prijetno zavest, da mu nihče ne bo delal konkurence. Vedel je pa tudi, da ga policija ne bo nadlegovala. Brez širokogrudnosti policije

seveda beraško kraljestvo ni bilo mogoče.

Mnogi kriminalisti so trdili, da je v interesu javnega mira in reda, da pozna policija vsakega berača in da s pomočjo beraškega kralja zatre med berači vse nevarne elemente. V resnici so pa dobivali policijski zaščiteniki bogate nagrade iz policijskega fonda beraškega kraljestva. Slednjič je napravil temu konec sam kralj Karol, ki je naročil policijskemu ravnatelju Modreanu, naj strogo nastopi proti beraški organizaciji, zasnovani na nasilju in korupciji.

Policija je priredila veliko racijo ter aretirala beraškega kralja in večino njegovih agentov. Zaplenjene knjige beraškega kralja so spravile na dan zanimive podrobnosti o moči in razširjenosti te organizacije. Kot tiha Burdujanova zaveznika sta bila aretirana tudi dva policijska inspektorja in pet komisarjev. Razen tega je policija zaprla v Budimpešti mnogo razkričanih hiš, ki so že dolga leta pripadala beraškemu kralju in njegovim prednikom na prestolu beraškega kraljestva.

Čeh prvi Evropec v Abesiniji

Če bi bil češki raziskovalec dr. A. Stecker še živ, bi mu bilo zdaj 85 let. Rojen je bil l. 1855. v romantičnem kraju severne Češke. Njegovo življenje je bilo polno trpljenja. Umrl je star komaj 30 let in zapustil je nedovršeno delo. Dr. Stecker je bil prvi Čeh in prvi Evropec, ki je stopil na ozemlje Abesinije, skupaj z ekspedicijo Gerhardta Rohlfsa. Njegovo bivanje v Abesiniji je bilo polno nevarnosti in pustolovščin. Dr. Stecker je študiral na Karlovi univerzi zoologijo in anatomijo. Stroj je nadaljeval v Nemčiji in med 600 prosilcev je bil samo on izbran kot Rohlfsov spremljevalec na poti v Abesinijo.

Ko mu je bilo 24 let, je nastopil prvo in zadnjo pot kot član znanstvene ekspedicije. V Abesiniji je prišel v Debra Teboru k abesinskemu kralju Johanu in on mu je dovolil raziskovati Abesinijo. Prepotoval je vse kraje ob jezeru Tana, prazviru modrega Nila, bil je v Zabulu, Makka in Aksumu. Razen tega je prepotoval južni del Abesinije in tam so ga presenetili volki kralja Menelika. Ti so ga ujeli in odvedli v Menelikovo glavni stan. Sam Menelik je odločil njegovo usodo in dal ga je zapreti. Zaprt je bil tri mesece. Iz Menelikovega ujetništva ga je rešil njegov stari prijatelj Italijan Antinosi. On se je zavezal zanj pri Meneliku in njegova prošnja je bila uslišana.

Potem je dr. Stecker nadaljeval svoje raziskovanje Abesinije. Kralj Johan ga je odlikoval z etiopskim redom iz čistega zlata, okrašenim s petimi krasnimi biseri. Dr. Stecker je bil edini evropski učenjak, odlikovan s tem visokim redom. Odnese ga je domov na Češko in ga večkrat razstavljal.

Vitamini in poraba kisika

Učenjaki so delali poskuse na podganah in morskih prašičkih, da bi ugotovili kakšne zahteve glede kisika imajo vitamini A, B₁, B₂, C in D. Poskusnim živalcem so dajali hrano, v kateri ni bilo zlag tega, zlag onega vitamina, dokler se niso pojavili prvi znaki takozvane avitaminoze ali bolezn zaradi pomanjkanja vitaminov. Potem so pa točno izmerili koliko kisika potrebuje poskusna žival. In znova so ugotovili porabo kisika pri živali, potem ko so ji dajali manjkajoči ji vitamin v določenih dozah. Če ni bilo v hrani vitamina A niso opazili pri poskusnih živalih navedenja porabe kisika. Čim so ji pa dali 25 milijontin grama vitamina B je ob pomanjkanju tega vitamina takoj očitno narasla tudi poraba kisika.

Poskusi z vitaminom B₂ niso privedli do enakih rezultatov. Pomanjkanje vitamina C je povzročilo šele tik pred smrtjo poskusne živali, da je porabila nekoliko manj kisika kakor navadno. Pri vitaminu D se je pa dalo zopet jasno dokazati, da je neposredno v zvezi s porabo kisika. Pri podganah, ki jih je napadla angleška bolezen, je padla poraba kisika čim se je bolezen poslabšala, dvignila se je pa zopet, ko so dobile v hrani 0.4 milijontinke grama tega vitamina, čeprav znaki bolezn še niso bili izginili.

Ti poskusi so jasen dokaz, da bolezen ni vzrok manjše porabe kisika, pač pa pomanjkanje vitamina. Vitamin B₁ in D regulirata namreč poleg svojih specifičnih učinkov tudi zgorevalne procese v živem telesu, odnosno porabo kisika.

Čitajte „Slovenski Narod“!

Pošto so poznali že v stari Perziji

Pošto v našem smislu je pa ustanovil šele Roger Thurn Taxis ob koncu 15. stoletja

Ze v stari Perziji so imeli našim poštam podobne ustanove, ki so pa služile samo prenosu kraljevskih pism v razne kraje prostrane države. Po Herodotovem in Ksenofontovem pripovedovanju so bile po vsej perzijski državi približno en dan poti med seboj razdeljene stanice, na katerih so bili vedno pripravljeni mladi poštni sili s konji, ki so morali prenašati kraljevske listine ponoči in podnevi ter ob vsakem vremenu.

Te poštne zveze so bile pa zelo pomanjkljive. Ob koncu 15. stoletja je ustanovil na Tirolskem pošto v našem smislu Roger Thurn Taxis. Njegov sin Franc je leta 1516 na zahtevo cesarja Maksimilijana uvedel med Brusljem in Dunajem poštni promet s konji, za kar je bil imenovan za glavnega poštarja.

Okrog leta 1574 so dobile poštne zveze tudi nekatere dežele, skozi katere niso vo-

odstopili vse svoje pravice cesarski zbornici in s tem je bil poštni promet na Češkem nekoliko podzavljen. Svoje pravice je prodal zelo dobro, hkrati pa je dobil še visoko odlikovanje: red zlatega runa. Obdržal je pa upravo pošt kot najvišji uradnik ter si izgovoril zase in za svoje potomce za vse čase naslov c. kr. vrhovni dvorni državni in generalni dedni deželni poštar. Pozneje je bil njegov potomec s tem naslovom povišan v stan državnega kneza.

Poštni promet se je seveda od tistih časov močno izpremenil. Izginila je romantika poštne sile in postiljonov, ki so z rogovi oznanjali svoj prihod. Udobni avtobusi so nadomestili konjsko vprego, troblje pa robove postiljonov. Telefon, brzjav in radio, ti izumi moderne tehnike so prinesli največjo hitrost v poštne prometu po zemlji in po zraku. Ostali so edino še pismo, brez katerih si tudi modernega poštnega prometa ne moremo misliti.

Nekaj o rokavicah

Rokavico srečamo prvič v starem Egiptu, kjer si je krasila boginja Isis z njo levo roko. Rokavica je imela takrat bolj simboličen pomen in Egipčani so nosili »Isidino« roko kot talisman, da bi se jim ne zgodilo nič hudega. Ta običaj se je prenesel na Arabe, in sploh na mohamedance, pri katerih je imela »Fatimina« desnica enak namen. Grki in Rimljani so pa nosili rokavice iz praktičnih razlogov. V Sparti so rabili rokavice borci, ki so se borili po spartanskem običaju nagi. Telo so si natirali z oljem, in rokavice so no-

dile Taxisove poštne proge. To so bile tako imenovane deželne pošte, ki so jih imele zlasti dežele bivše Avstrije. Tudi tu so bile pošte po nemškem vzorcu poverjene eni sami rodbini Paar. Iz te rodbine je izšel

Johann Kristof Paar, pozneje baron pl. Paar, vrhovni poštar na Češkem in Ogrskem. To visoko mesto v poštni službi je bilo dedno. Toda že njegov vnuk je l. 1720

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— Takoj se vrnite k tenisu. Nihče ne sme opaziti, da ste se drznili slediti mi. Nihče si ne sme domisljati, da sem vam to dovolila.

— Niso me videli, ko sem odhajal z igrišča, gospodična Michelina. Stal sem ob strani in čakal, kdaj zbežite. Videti ste bili tako raztreseni.

— Moja raztresenost se ni tikala vas, gospod. Ne morem dovoliti, da bi tako govorili z menoj.

Gairance je čital na ponosnem in dražestnem obrazu osodbo, ki je prekašala mero njegove sedanjosti krivde. Sicer si je pa Michelina odkritosrečno takoj uglasila pot. Prekinila je opravičevanje in pojasnilo, ki mu je še prihajalo iz ust.

— Prince Gilbert, naj ne bo med nama nobenega nesporazuma. Vi lazite za menoj in sicer na svoj poseben način. Ta način je zame preveč viteški. Predsnočnim, ko sva plesala kotiljon, ste se spozabili do besed, ki se niso spodobile in ki jih nisem hotela poslušati. Toda moj molk vam ni zadostoval.

Povem vam torej vse jasno. Vaši nameni — če bi bili diskretni, bi utegnili imeti večje razumevanje za nje — ne bodo nikoli uslišani; tega ne pričakujte niti od mene, niti od mojih staršev. Nikoli ne bom vaša žena!

Gilbert je prebledel. Njegovega poguma je bilo mahoma konec. Tako odločnih in trdnih besed ni pričakoval.

Michelini se je smilil, tako je bil potr in obupan. Zato je pripomnila skoraj ljubeznivo:

— Prijatelj ostaneva, princ! Vrnite se k tenisu in nikoli več ne poskusite govoriti z menoj zaupno. — Gospodična, — je vzklilil princ z glasom, ki je kazal vso njegovo duševno potrtost, — ne izrecite v eni sami minuti nad menoj končne obsodbe.

— V eni sami minuti! — je vzklilila Michelina nestrpno. — To je pa že od sile! Gospod, ne dovolim vam, da bi proti moji volji še ostali tu na samem z menoj.

— Dovolite mi samo povedati, da bi se ne bil dotaknil tako resnega vprašanja, če bi me izvolili vsaj poslušati, — je silil v njo knez.

Njegova vsiljivost je razjezila Michelino tako, da so ji zažarele oči. To početje se ji je zdelo nemotno. O, kako bi smela poslušati besede ljubezni, ki ne prihajajo iz Hervejevih ust in ki jih Herve ne more izgovoriti! Vse njeno bitje se je upiralo temu.

— Že je hotela obrniti princu hrbet in zapustiti moža, ki se je tako nekeleto upiral njeni odločni volji.

Naenkrat si je pa premislila in ostala na svojem mestu.

Françoise de Plesguen se je nepričakovano pojavila v parku. Michelina ni mogla več zbežati, ker bi bila sicer tudi ona kriva v očeh svoje družice. Prav tako tudi ni mogla zašepetati neprevidnemu Gilbertu svarilne besede, ker je to nasprotovalo njenemu dostojanstvu. Videč, da je dekle naenkrat obstalo in misleč, da bo končno le dosegel svoj cilj, je vkljitelil princ sklenjenih rok:

— O, če bi poznali moč moje ljubezni, bi je ne zavračali tako zaničljivo! Če se že moram odreči vsemu, mi dajte vsaj moči... dovolite mi...

Izraz na Michelininem obrazu in občutek, da stoji nekdo za njim, sta ustavila tok princjevi besedi. Obrnil se je in obstal, ko je zagledal gospodično de Plesguen. Škrlat je gorel na licih nežnega obraza svetloolasega dekleta in oči so se ji iskrale.

— Prihajam opozoriti vaju na nekaj, — je dejala Françoise. — Vidita se tudi skozi veje. Nikar se ne sestajata tako blizu igrišča.

Pri teh besedah je zadrhtela. Njena usta, ki se niso upala povedati več, so si prizadevala položiti vsaj vso grenkobo v besedico »sestajata«.

Gilbert je poskusil pošaliti se.

— Kako trdo srce imate, gospodična Françoise. Toda Michelina jo je razumela. V svojo obrambo je izjavila samo:

— Gospodična ni nič slabša od vas, princ. Nadlegovali ste me nekoliko, to je res, malo prej ste mi

skoraj grozili, preveč ognjevit čustva delujejo kakor tiranstvo.

Potem se je obrnila ter mirno in dostojanstveno odšla. Njena hladnokrvnost naj bi bila poučila njeno sestrično, da Gilbertovega dvorenja ne sprejema, in opozorila naj bi kneza na ljubezen, o kateri ni imel niti pojma. Michelina je namreč pustila oba skupaj, ker je iskreno želela, da bi uboga Françoise izrabila ta trenutek, kakršnega ji morda usoda nikoli več ne bo naklonila. In da bi družba ne mislila, da sta ostala na samem, se Michelina ni hotela vrniti na igrišče.

Françoise je ostala s princem de Villingenom in v začetku je od zadrege samo zardevala. Toda v duhu je bila zadovoljna, da se ji je ponudila tako ugodna prilika za razgovor z njim.

Princ je pa vprašujoče zrl na to dražestno, vso drhtečo postavo. Gledal jo je nekam sovražno zato, ker ga je bila zmotila v razgovoru z Michelino. Hrepenel je samo po Michelini in globoka strast je razvnela njegovo hrepenenje: hrepenel je namreč tudi po krasnem posestvu in vsem zlatu, kar ga je predstavljala markizova hiša.

— Gotovo mi boste oprostili, gospodična Françoise, — je začel princ in mehanično je pogledal na uro.

— Počakajte, — je zašepetala vsa iz sebe. — nikar me tako hitro ne zapustite.

Gairance je nestrpno namršil obrvi in vprašal hladno:

— Ali mi hočete kaj povedati?